

Bilden av religiösa

**-En studie av hur muslimer och kristna framställs
i den digitala tidskriften *Samtiden*.**

Av: Jan Willers

Handledare: Staffan Nilsson
Södertörns högskola | Institutionen för historia och samtidsstudier
Självständigt arbete 15hp
Religionsvetenskap IV | Vårterminen 2019

Abstract

The purpose of the paper is to investigate how different religious groups such as Muslims and Christians are presented in the digital magazine *Samtiden*. Furthermore, the purpose is to investigate whether and how different religions differ in their presentation and whether there is a clear agenda related to emerging beliefs.

The actual selection I chose to start from is the year 2018 where articles in relation to my keywords and delimitations have been shown. They have then been analyzed through a qualitative text analysis with the ambition to be able to answer my questions and the purpose of investigating how different religious groups such as Muslims and Christians are portrayed in the digital magazine *Samtiden*. By starting from my theoretical starting points about postcolonial theory, anti-emigration, post-secular theory and gender perspective, I, along with methodological approaches, have got tools to be able to analyze the material in a successful way.

My results show how the representation of religions is manifested and what distinguishes them from where it appears that stereotypical categorizations such as Muslims are cruel, violent and perceived as a threat while Christians appear to be victims of Muslim aggression. The Christian and "Swedish" appear to be intertwined and constitute "we" while Muslims are portrayed as "them".

Keywords: postcolonial theory, anti-emulation, post-secular theory, gender perspective, orientalism, colonialism, islamophobia, islamization.

Förord

Denna uppsats är ett självständigt arbete (15hp) på avancerad nivå och skriven vid Södertörns högskola under våren 2019. Det har varit en intensiv, lärorik och krävande process. För att genomföra uppsatsen har jag varit beroende av flera personer.

Jag riktar ett tack till min handledare, Staffan Nilsson som under arbetets gång givit vägledning och genom sin ”nextlevel” analytiska förmåga lyckats komma med inspel som inte enbart förenklat för mig men som sannolikt bidragit i en positiv riktning.

Tack mamma för att du sponsrade en ny Mac Book air för nio terminer sedan.

Stort tack till Barba och Helena som tog sig tid att komma med synpunkter i elfte timmen.

Slutligen ett stort tack till min fru Malin som korrekturläst och visat stöd under studiernas fortskridande och slutligen tack till mina barn som funnit sig i att pappa inte tjänat pengar på fem år.

Stockholm 2019-06-02

Jan Willers

Innehållsförteckning

Inledning	2
Disposition	2
Syfte och frågeställning	2
Bakgrund	3
Metod, tidigare forskning och teori	5
Metod	5
Kvalitativ textanalys.....	5
Genomförande	6
Material	6
Urval avgränsning	7
Validitet och reliabilitet	8
Tidigare forskning	8
Teori	11
Postkolonial teori.....	11
Andrafiering.....	13
Postsekulär teori.....	13
Genusperspektiv.....	14
Undersökning och analys	15
Muslim	15
Avslutande analys.....	33
Kristen.....	35
Avslutande analys.....	43
Slutdiskussion	45
Hur muslimer framställs	45
Hur kristna framställs	47
Hur framställningen skiljer sig åt	48
Avslutande tankar och didaktisk koppling	49
Käll- och litteraturförteckning	50
Källmaterial	50
Sökord "muslim" 16st artiklar	50
Sökord "kristen" 7st artiklar	51
Litteratur	52
Tryckt litteratur.....	52
Digitalt	52
Offentliga tryck.....	53

Inledning

Framställningen av en ökande polarisering i samhället där grupper ställs mot andra görs tydligt i såväl etablerad media men framför allt inom digitala och sociala medier vilket både skrämmer och fascinerar mig. Att olika politiska grupperingar ställer etniska och religiösa grupper mot varandra är ingenting unikt i relation till tidigare nationalism och främlingsfientlighet, där föreställningar om nationalstaten och den ”egna” kulturen behöver förstärkas i relation till ”de andra”. Att det okända, som eventuellt är svårare att relatera till utifrån sin egen världsbild, kan skrämman människor är en relativt vanlig företeelse och för de flesta säkert enkelt att relatera till. Men är människor, baserat på etnicitet eller religion, egentligen så olika att en behöver skrämmas, eller är det en medveten bild knuten till en agenda? Syftet med denna studie är att undersöka hur olika religiösa grupper framställs i svensk media och om framställningen skiljer sig åt. Grupper som i Sverige har representerat ”de andra” har genom historien varierat, men vissa har bestått och cementerats som ”de andra”. En av dessa grupper är muslimer och därför fokuserar denna studie, till stor del, på hur muslimer framställs i den digitala tidskriften *Samtiden*.

Disposition

Uppsatsens inleds med kapitel 1 *Inledning* som innehåller syfte och frågeställning samt en bakgrund om muslimer och kristnas historia utifrån ett svenskt perspektiv. Följande kapitel 2 *Metod, tidigare forskning och teori* avhandlar mina metodiska ansatser, tidigare forskning samt teori. Kapitel 3 *Undersökning och analys* utgörs av undersökningen som består av en deskriptiv återgivning av materialets innehåll följt av en analys som knyts mot mina teoretiska utgångspunkter. I kapitel 4 *Slutdiskussion* så kommer mina frågeställningar besvaras i relation till tidigare forskning. Slutligen i kapitel 5 *Avslutande tankar och didaktisk koppling* så redogörs för utmaningar i relation till en skolkontext. Sist kommer kapitel 6 *Käll- och litteraturförteckning*.

Syfte och frågeställning

Syftet med studien är att undersöka hur olika religiösa grupper som muslimer och kristna framställs i en digital tidskrift. Vidare är syftet att undersöka om och iså fall hur de olika religionerna skiljer sig åt i framställningen och om det finns en tydlig agenda relaterad till framkomna föreställningar.

Frågeställning:

1. Hur framställs muslimer och kristna i tidskriften Samtiden?
2. Skiljer sig framställningen av muslimer och kristna åt och iså fall hur?

Bakgrund

Vid Sveriges reformation på 1500-talet då Gustav Vasa avslutade banden till den katolska kyrkan och luthersk kristendom infördes, ställdes samtidigt krav om bekännelse till den lutherska kristna läran för att få bosätta sig i landet. Redan vid den tidpunkten hade Sverige diplomatisk kontakt med muslimska kulturer som tatarerna, hemmahörande i dagens Tatarstan, vilka sökte allierade mot Ivan IV, ”den förskräcklige” (Sorgenfrei 2018, s. 33–34). Den relationen ärvdes vidare till både Johan III samt Gustav II Adolf, för att senare utvecklas till att Sverige skapade en relation till de muslimska Osmanerna i kampen mot de katolska Habsburgarna, med argument om likheter mellan protestantisk kristendom och islam i förhållande till katolicismen (Sorgenfrei 2018, s. 34). Under stormaktstiden hade Sverige ännu tätare kontakt med det osmanska riket eftersom de hade en gemensam fiende i Ryssland, och efter nederlaget i Poltava så flydde Karl XII till osmanskt territorium 1709 där kungen blev kvar i fem år och styrde Sverige från muslimskt territorium (Sorgenfrei 2018, s. 42). Karl XII krigsframgångar lyste med sin frånvaro och Osmanerna bistod inte i kampen mot Ryssland, vilket ledde till en tillvaro på kredit med många olika långgivare och slutligen resulterade i att Karl XII blev utslängd av Osmanerna (Sorgenfrei 2018, s. 43). Tillsammans med officerare, tjänstemän och fordringsägare, som var muslimer, kristna och judar begav sig Karl XII tillbaka till Sverige där gruppen fordringsägare blev kvar i tre år. Det ledde till att kungen var tvungen att låta upprätta ett fribrev som lät muslimer, judar och katoliker praktisera sin religion i Sverige trots att det stred mot svensk lag (Sorgenfrei 2018, s. 44–46). Den försämrade ekonomin i Sverige under stormaktsväldets kollaps och efter Karl XII avbetalning samt slutreglering, påverkades synen på Osmanerna och i förlängningen muslimer. Negativa benämningar om Osmanerna där de benämns ”hundturken”, efter föreställningar baserade på stereotypa uppfattningar om en människa med hundhuvud som livnärde sig på kristna spädbarn. Där sägs ”hundturken” ha kommit och hämtat saltat spädbarnskött istället för pengar för att reglera skulden till osmanska kreditgivare. Historiskt har även andra grupper pekats ut som förövare, på samma sätt som föreställningarna om ”hundturken” användes för att markera ”de andra”, exempelvis judar. Under Gustav III regeringstid år 1781, hävde staten de tydliga kraven om att enbart lutherskt kristna får bosätta sig i Sverige och tillät i upplysningstidens ideal en viss religionsfrihet. Denna strikta form av

religionsfrihet sträckte sig till andra kristna inriktningar för att året efter även inkludera judar, men den muslimska religionsfriheten fick vänta ytterligare hundra år. År 1790 så besegrade Gustav III Ryssland med hjälp av Osmanerna, men därefter avtog relationerna med de muslimska Osmanerna (Sorgenfrei 2018, s. 49–51). Tiden mellan Gustav Vasa och Gustav III präglades av både en fascination av muslimer men även att de framstod som ett hot samt att muslimerna, enligt Luther, framställdes som Europa och kristendomens största fiende. Kyrkan utmålade påven och muslimer till fiender till den lutherska kristenheten och manade till kristen enhet. Den negativa bilden av Osmanerna avtog då Osmanernas inflytande minskade och kom att ersättas av föreställningar om den mystiska och exotiska orienten (Sorgenfrei 2018, s. 52–53). Föreställningar om den exotiska orienten och orientalism knutet till koloniala föreställningar om muslimer, var centrala under 1800-talet och karaktäriserades av bland annat stereotypa framställningar i film och i reklam. Europeisk kolonisation av muslimska områden skedde ofta genom ett militärteknologiskt övertag, vilket medförde snabba ”kirurgiska” militära ingrepp med få eller inga egna förluster. De koloniala föreställningarna motiverades med västeuropeisk upplysning, överlägsen kultur, att på uppdrag av Gud civilisera världen samt ersätta barbari med förnuft. Uppfattningen om de vita européernas överlägsenhet i förhållande till de koloniserade, vilka ofta utgjordes av muslimer, präglades av föreställningar att det var ”den vita mannens ansvar”. Det innebar att lära dem, ”de andra”, om kristen västeuropeisk kultur och är kopplat till rashierarkier samt eurocentriska föreställningar (Gardell 2010, s. 63). Kapplöpningen mellan olika europeiska nationer om att kolonisera andra länder samt utvecklingen av slavhandel var intensiv, och underlättades av industrialiseringen som bidrog med utvecklade vapen, båtar och tåg som underlättade infrastrukturen vid den europeiska framfarten. Efter andra världskriget, under det ”kalla kriget”, då olika kolonialmakter drog sig tillbaka och en mängd olika muslimska nationer (åter)uppstod, hamnade den negativa synen på muslimer i skuggan av en ny fiende, kommunismen. Då sökte istället västmakter aktivt allianser med muslimska aktörer mot det kommunistiska öst med en ambition att fylla det ”farliga” maktvakuum som uppstod när kolonistörer dragit sig tillbaka med risk för kommunistisk expansion. Allianserna med muslimska nationer eller aktörer var en strategi för att beseгра det kommunistiska hotet och bestod av allierade grupper som exempelvis Mujahedin i Afghanistan. De muslimska grupperna kallades för ”frihetskrigare” och den nya skurken i Västerländska filmer var inte längre muslimer utan kommunister (Gardell 2010, s. 75–76). Den nedtonade negativa synen på muslimer var aldrig helt frånvarande utan enbart skymd under det kalla kriget. Den återkom i större utsträckning på 1980-talet då ”kalla kriget” avslutades i och med

berlinmurens fall 1989, och intog då sin forna roll (Gardell 2010, s. 77). Året 1991 blåste högerpopulistiska vindar i Sverige och partiet Ny demokrati fick plats i riksdagen som målade upp en negativ bild av muslimer vilket ledde till ett missnöje gentemot muslimer och vissa politiska grupper mobiliserade brandattacker mot flyktingbaracker i landet. Detta kan kopplas ihop med missnöjet kring den, vid tidpunkten, rådande ekonomin i Sverige, då förutsättningarna att kontrastera grupper som svenskar och muslimer mot varandra var gynnsamma. Nedmonteringen av folkhemmet ledde även till förändringar för den, upplevda, gemensamma värdegrunden som kopplats till föreställningar om en gemensam unik, ofta kristen, värdegrund i Sverige. Den gemensamma unika värdegrunden utgör ett ”vi”, det ”svenska” i motsats till muslimer som ofta får representera ”den andre”, den avvikande som inte delar värdegrund samt saknar koppling till folkhemmet (Gardell 2010, s. 90–91). Trots den negativa framställningen av muslimer så har det i olika grad funnits någon sorts muslimsk närvaro i Sverige sedan Gustav Vasas tid, så muslimer är inget nytt fenomen i Sverige, tvärt om. Med vetskapen om hur muslimer och kristna framställts under nästan tusen år sedan korstågen, kolonisationen och efterkrigstiden, så borde bilden av muslimer rimligtvis vara annorlunda. Men hur framställs dessa religiösa grupper idag?

Metod, tidigare forskning och teori

Metod

Det har mig veterligen inte genomförts en likadan studie på den digitala tidskriften *Samtiden* tidigare även om det, relaterat till, hur islam framställs i media finns olika studier. Det finns dock andra studier som handlar om andrafiering och postkoloniala diskurser men det unika med min studie är att undersöka hur muslimer och kristna framställs i Sverigedemokraternas egen tidskrift.

Kvalitativ textanalys

Kvalitativ textanalys används för att analysera, kartlägga och förstå olika fenomen som finns tryckta eller nedskrivna (Widén 2015, s. 176). Kvalitativ textanalys handlar om att välja, förhålla sig samt uppfatta texters betydelse utifrån ett avgränsat undersökningsproblem. Vidare följer kvalitativ textanalys en historisk tolkningstradition som kallas hermeneutik och som används för att läsa, förstå och skapa mening (Widén 2015, s. 178). De grundläggande riktlinjerna för metoden och som är viktiga att ha i åtanke, för hur en texttolkning ska göras är att använda sig av en av följande analytiska dimensioner i sin undersökning:

1. Den första dimensionen – analyserar upphovsmannen/kvinnan till texten och vad denne person eventuellt haft för avsikter med texten.
2. Den andra dimensionen – analyserar texten och dess språkliga, litterära och innehållsmässiga innehåll.
3. Den tredje dimensionen – analyserar textens innehåll i förhållande till samhället (Widén 2015, s. 179).

Genomförande

För att besvara frågeställningarna har mitt material analyserats genom kvalitativ textanalys. Artiklarna summeras inledningsvis deskriptivt för att slutligen analyseras utifrån mina teoretiska utgångspunkter samt ovan analytiska dimensioner. Samtliga av ovan nämnda analytiska dimensioner kan vara relevanta för min studie även om jag primärt fokuserat på de första två. Min avsikt har under studiens genomförande varit att analysera artiklarna med fokus på upphovsmannen/kvinnans syfte med vad som uttrycks explicit men även implicit. Det är, enligt mig, av yttersta vikt att komma fram till vad avsikten med artikeln är. Dock var min avsikt inte att analysera den enskilda upphovsmannens/kvinnans avsikter som artikelförfattare utan istället fokusera på helheten, utgivaren, av den digitala tidskriften *Samtiden*. Vidare har min ambition även varit att analysera artiklarna med fokus på det språkliga och innehållsmässiga innehållet för att undersöka hur och vad som framställs.

Material

Studiens material består av artiklar hämtade från den digitala tidskriften *Samtiden*. *Samtiden* drivs idag av chefredaktören Dick Erixon och beskriver sig själv som en fristående nyhetsajt med en socialkonservativ ambition innehållande konservativa idédiskussioner (*Samtiden* u.å.). De enskilda artikelförfattarna är Anna Ernius, Mohamed Omar, Dick Erixon, Lars F Eklund, Lars Larsson, Robin Persson, Tommy Carlsson och Simon O Pettersson där majoriteten av artikelförfattarna skrivit flera av de undersökta artiklarna. Den digitala tidningen *Samtiden* ägs av Samtid & framtid AB och ingår i en koncern som i sin tur ägs av riksdagspartiet Sverigedemokraterna (Alla bolag u.å.). Materialet inkluderar sorteringar av olika, för *Samtiden* interna, kategorier och dessa är, *inrikes*, *utrikes*, *kultur*, *ledare* och *krönika*. Artiklarna som analyseras behöver inte nödvändigtvis ses som representativa för andra år än det aktuella urvalet eftersom de inte analyserats. Nedan följer materialet i kronologisk ordning.

En betydande andel muslimska studenter välkomnar islamiskt våld och terror
Ex-muslimer vädjar till påven
Ex-imam om muslimska böneutrop: visar på makt och kontroll över landet
Muslimska brödrskapet klart närvarande i Sverige – ”hotar samhällsbygget”
Svenska kyrkan: vi måste vänja oss vid muslimska böneutrop
Turkiet plundrar syrisk stad Afrin – muslimska civilisationen måste ta ansvar för våldet
Kritik mot att skolbarn fick vänta för muslimsk bön – ”fake news” enligt kommunalråd
Även moderata muslimer hyllar det heliga kriget
Mellanösternpastor kritisk till imamföreläsning i kyrka: ”många muslimer vill sprida islam och sin ideologi
Den muslimska slavjakten i Europa
Salafister uppmanar muslimer till att inte rösta
Islamistiskt parti uppmanar muslimer i Sverige att inte rösta
Stiftelse i UK: kristna asylsökare diskrimineras – ger bara put till muslimer
Islamister uppmanar muslimer att bojkotta valet
Fängelse i tre månader för Christina – ”straffbar missaktning mot muslimer
Det muslimska London – 423 nya moskéer och 100 shariadomstolar
Kristendomen i Sverige äldre än vad man tidigare trott
Kristna martyrer finns också i dag
När vänster blivit viktigare än kristendom i Svenska kyrkan
Stiftelse i UK: kristna asylsökare diskrimineras – ger bara put till muslimer
Självklart kan en kristen rösta på sd
En kristen flyktingpolitik
Kristna i väst uppvisar dåligt självförtroende

Urval avgränsning

Den tidsmässiga avgränsningen jag valt att analysera är året 2018 (2018-01-01 – 2018-12-31). Anledningen till den tidsmässiga avgränsningen är att syftet varit att undersöka ett helt år, vilket kan uppfattas som mer heltäckande än exempelvis två månader. Vidare menar jag att den tidsmässiga avgränsningen skall ligga så nära som möjligt i förhållande till studiens genomförande. På den digitala tidskriften *Samtidens* webbplats finns en inbyggd sökfunktion där följande sökord använts: *muslim* och *kristen*. Sökningen på ordet *muslim* resulterade i 190 stycken artiklar för året 2018 och 657 stycken totalt för samtliga år. Sökningen på ordet *kristen* resulterade i 59 stycken artiklar för året 2018 och 212 stycken totalt för samtliga år.

Ursprungligen inkluderade sökningen även ytterligare sökord *islam* och *kristendom* för att få en så heltäckande bild av synen på respektive religiös grupp. Sökningen på ordet *islam* resulterade i 276 stycken artiklar relaterat till året 2018 och 914 stycken totalt för samtliga år. Sökningen på ordet *kristendom* resulterade i 32 stycken artiklar relaterat till året 2018 och 128 stycken totalt för samtliga år. Med anledning av det allt för omfattande materialet blev det påtagligt att ytterligare avgränsningar var nödvändiga. För att avgränsa studien ytterligare så avgränsades materialet genom att enbart inkludera sökorden *muslim* och *kristen* vilket resulterade i en ungefärlig halvering av materialets omfång för aktuellt år. Dock var det inte tillräckligt utan ytterligare avgränsningar var nödvändiga på grund av det för omfattande materialet och det genomfördes genom att enbart inkludera artiklar som hade något av sökorden *muslim* respektive *kristen* i rubriken på respektive artikel. Detta resulterade i sin tur i 23 stycken artiklar som utgångspunkt för studien, vilket även möjliggjorde att genomföra en kvalitativ studie enligt ovan analytiska dimensioner. Att ha möjligheten att gå in i materialet på djupet är en fördel i relation till kvantitativa studier eftersom det ger bättre förutsättningar för en helhetsförståelse av ett fenomen (Larsen 2009, s. 27). Det finns även relevans med avgränsningen, menar jag, eftersom det är en kvalitativ studie och inte en kvantitativ.

Validitet och reliabilitet

För att försäkra mig om validitet, i min studie, det vill säga relevans eller giltighet har jag analyserat artiklarna utifrån vad jag ämnade att göra, utifrån min frågeställning, och inte undersökt den data som var lätt att tillgå utifrån materialet. Validiteten i kvalitativa studier är enklare att bedyra än i kvantitativa studier (Larsen 2009, s. 80). För att ha så hög reliabilitet som möjligt, det vill säga exakthet, så har noggrannhet präglat studien så att nästa student eller forskare kan genomföra undersökningen och komma fram till samma eller snarlikt resultat, vilket jag anser är genomförbart. En eventuell risk relaterat till reliabiliteten, i denna studie, skulle kunna vara om studenten eller forskaren, som ska genomföra undersökningen igen, är en del av de olika politiska grupper som nämns i studien och/eller är en del av den diskurs som undersöks vilket skulle kunna ge ett annat resultat.

Tidigare forskning

Det har forskats på ämnen relaterade till min studie där bland annat Karin Kittelman Flensners avhandling *Religious Education in Contemporary Pluralistic Sweden* genom deltagandeobservationer undersökt hur religionskunskapsämnet kan konstrueras i klassrumspraktiken i dagens pluralistiska samhälle. Kittelmann Flensner presenterar olika

diskurser som framkommit i hennes studie där den *sekularistiska diskursen* som innebär ett sekulärt synsätt uppfattas som det normativa, ett ”vi” och det icke sekularistiska – religiösa som icke normativt, ett ”dem” (Kittelman Flensner 2015, s. 296). En annan av de framkomna diskurserna i klassrummet var *svenskhetsdiskuren*, som bygger på föreställningar om att i förhållande till islam och muslimer så ses ”vi” som lutherskt kristna och muslimerna som ”dem”, det vill säga en perspektivförskjutning (Kittelman Flensner 2015, s. 291). Resultatet i Kittelman Flensners studie är relevant för min studie eftersom uppfattningen om ett ”vi” som representerar kristna och muslimer som representerar ”dem” är vanliga föreställningar inom olika politiska grupper samt i den mediala bilden av kristna och muslimer.

Religionsvetaren Jenny Berglunds artikel *Swedish Religion Education: Objective but Marinated in Lutheran Protestantism?* som genom diskussioner med en tjeckisk doktorand resonerar kring hur den svenska religionskunskapsundervisningen kan uppfattas både som neutralt objektiv men även som luthersk kristen. Berglund menar att även om det svenska skolsystemet och samhället hävdar sin objektivitet och neutralitet, så kan det utifrån uppfattas som lutherskt. Berglund avser inte enbart lutherskt historiskt, utan även att det genomsyrar och ”marinerar” människors tänkande, hur religion lärs ut och kristna högtider firas i skolan, hur institutioner byggs upp och hur samhället är uppbyggt (Berglund 2013, s. 181). Resultatet i Berglunds studie är relevant för min studie eftersom det visar på en kristenhet relaterat till den svenska kontexten. Föreställningen om en ”luthersk marinerings” är relevant för min studie, även om den är omedveten, eftersom den aktualiseras i förhållande till något ”annat” som eventuellt inte sammanfaller med lutherska föreställningar och utgångspunkter, i det här sammanhanget muslimer.

Religionshistorikern Mattias Gardells studie om muslimer i hans verk *Islamofobi* (2010) sätter fingret på olika stereotypa föreställningar om muslimer och islam som ligger till grund för antimuslimska uppfattningar eller islamofobi. Vanliga uppfattningar om att muslimer i Sverige utgör ett potentiellt hot mot rikets säkerhet samt att de har eventuella kopplingar till global radikal islamism är vanlig bland människor som är skeptiska till muslimer och islam. Det är, enligt Gardell, en rasifierad logik som menar att alla muslimer bär på en potentiell våldsam islamistisk läggning eftersom det enbart är en ytterst liten del av världens muslimer som ägnar sig åt terrorism (Gardell 2010, s. 109–110). Media tenderar att, enligt Gardell, skapa dramatiska rubriker i relation till fruktan för islamisk terror och bidrar således till att

befästa en stereotyp bild av muslimer. Föreställningar om att islam och muslimer är oförenligt med demokrati går tillbaka till den koloniala kunskapsproduktionen som såg islam som oföränderlig och underlägset kristendomen (Gardell 2010, s. 123). Gardell hävdar istället att opinionsundersökningar visar att en tydlig majoritet muslimer i Mellanöstern och Nordafrika ger sitt uttryckliga stöd för demokrati (Gardell 2010, s. 129). Sharia framställs ofta, i samtidsdebatten, som ett medeltida oföränderligt straffsystem där tjuvar skall få händerna avhuggna, otrogna skall stenas, avfallingar dödas samt minoriteter och kvinnor förtryckas, men den bilden behöver, enligt Gardell, nyanseras (Gardell 2010, s. 130–131). En vanlig föreställning inom vissa grupper är den om en pågående ”islamisering”, det vill säga, att förslava alla fria européer och i förlängningen hela västvärlden under islams totalitära styre (Gardell 2010, s. 205). Sverigedemokraterna talar om muslimer som ett ”främmande kollektiv” som utgör ett ”hot” mot det goda svenska samhället, samt att Sverige och Europa är under angrepp och att detta bara är början (Gardell 2010, s. 228–229).

Religionssociologen Marta Axner visar i rapporten *Representationer, stereotyper och nyhetsvärdering: rapport från medieanalys om representationer av muslimer i svenska nyheter* hur muslimer representeras och framställs i svenska nyheter. Axner menar att en negativ framställning av muslimer eller islam utgör en klar majoritet i artiklarna och oftast används som gruppbeteckning eller beskrivning utan vidare koppling till religion eller muslimsk tro (Axner 2015, s. 67). En klar majoritet av artiklarna som granskades gav en bild av kopplingen mellan muslimer/islam och våld, krig och terror men även islamofobi och hot mot muslimer. En problematik med studiens resultat, menar Axner, är att nästan alla artiklar relaterar till våld, hot, terror, islamofobi eller spänningar i samhället, men även om muslimer inte alltid framställs negativt så tenderar muslimer och islam samlat att resultera i en negativ bild (Axner 2015, s. 67). Den negativa bilden av muslimer som sammanlänkas med negativ rapportering tenderar att förstärkas i andra berättelsers frånvaro (Axner 2015, s. 68). Axners studie är relevant för min egen studie eftersom frågan om hur muslimer framställs i media är direkt relaterat till min studie.

Religionsvetaren Simon Sorgenfrei beskriver i sitt verk *Islam i Sverige: de första 1300 åren* den muslimska befolkningens utveckling i Sverige från vikingatiden fram till nutid. Sorgenfrei bekräftar Axners bild av medierapporteringen där Sorgenfrei menar att en negativ medierapportering om muslimer och islam överensstämmer med en rad andra länders rapportering och inte är någonting unikt för Sverige. Sorgenfrei bidrar med ytterligare en

aspekt i sammanhanget, att den politiska debatten förändrats samt att en diskursiv förskjutning skett, innan 1990-talet talades det om etniska grupper och från 1990-talet har de homogeniserats till att kallas muslimer (Sorgenfrei 2018, s. 30–31). Trots en allt större, i media, synlig muslimsk närvaro, så uppfattas muslimer och islam fortfarande som något nytt även om muslimer funnits i Sverige sedan 1500-talet, (Sorgenfrei 2018, s. 32). Sorgenfreis studie är relevant för min studie eftersom den visar på förändringar i den politiska debatten och den homogeniserade synen på muslimer istället för tidigare fokus på etnicitet.

Teori

Syftet med studien är att belysa hur den digitala tidskriften *Samtiden* framställer religion/religioner med hjälp av mina fyra teoretiska utgångspunkter *postkolonial teori*, *andrafiering*, *postsekulär teori* och *genusperspektiv*. Dessa teoretiska utgångspunkter ger mig verktyg och perspektiv att analysera materialet med hjälp av följande teoretiska perspektiv (1) ”vi” och ”dem” samt den allmänna innebörden av orientalism, det vill säga det hegemoniska förhållandet mellan västvärlden och orienten med fokus på kristendomen i relation till islam. (2) De skillnader som fokuseras på är förhållandet ”vi” och ”dem”, det upplevda hotet från ”dem” i relation till ”oss” samt etnocentrism. (3) Relationen mellan kristendom och islam som bygger på religionens ändrade roll i samhället samt föreställningar om behovet av en ”kristen identitet”. (4) Könsmaktsordningar relaterat till androcentrism som osynliggör kvinnor. Samtliga teoretiska utgångspunkter går att motivera relaterat till mitt ämne eftersom *postkolonial teori* och *andrafiering* hör ihop samt är relaterat till hur förhållandet mellan kristna och muslimer byggts upp och upprätthållits historiskt och nu. Även *postsekulär teori* är relaterat till hur kristna och muslimers framställs i media samt religionens ”nya” roll i vårt postsekulära samhälle. *Genusperspektivet* är intressant i förhållande till mitt ämne för att se hur religioner framställs samt om den präglas av könshierarkier.

Ordet orienten förekommer utifrån mina teoretiska utgångspunkter om postkolonial teori och jag menar här den så kallade främre orienten utifrån hur Edward Said definierar det, det vill säga Mellanöstern och Nordafrika och är inte avsett att framstå som nedlåtande på något sätt.

Postkolonial teori

Postkolonial teori är ett stort forskningsområde med många olika teoretiker. Min avsikt är att utgå från Edward W. Saims verk *Orientalism* som gavs ut ursprungligen 1978. Saims *Orientalism* är en av de tidigare verken förknippad med postkolonial teori och ligger till grund för många senare postkoloniala teoretiker. Med orienten menar Said primärt den främre

orienten, det vill säga, Mellanöstern och Nordafrika. Said hävdar att orientalism är ett förhållningsätt till orienten som uppstod under 1700-talet och sedan växte sig starkare under 1800-talet. Vidare menar Said att relationen mellan orienten och västvärlden präglades av några av de mest framstående europeiska kolonierna, där orientens framskridna civilisation och kultur uppfattades som ett ”hot” mot västerländsk kultur. I och med det har orienten använts som en motpol till västvärlden vilket lett fram till en europeisk definition i relation till motsatsen, orienten. Europa har på det sättet definierat sig själv genom att kontrastera sig i relation till ”de andra”, det annorlunda (Said 2000, s. 63–66). Orientalism, menar Said, har flera innebörder och en av dem är akademiska studier av västvärlden om orienten där äldre studiers attityder från 1800-talet ligger till grund för forskningen. Dessa attityder relaterade till studier från 1800-talet kan helt eller delvis baseras på värderingar relaterade till kolonialism och detta är inte längre förenligt med acceptabla föreställningar bland dagens forskare. Den mer allmänna innebörden, enligt Said, och som kommer att utgöra fokus i denna studie är föreställningar om ett tankesätt som skiljer orienten från västvärlden utifrån olika stereotypa kategoriseringar av människor från orienten som dess sensualitet, grymhet, avvikande mentalitet, efterblivenhet samt brist på jämställdhet och demokrati (Said 2000, s. 67, 322–324). Människor från orienten, utifrån ovan givna egenskaper, framställs på ett visst sätt i olika genrer som poesi, film, romaner, ekonomi och politik där orientalismen agerat prisma för hur världen uppfattat orienten (Said 2000, s. 63–66). Ännu en innebörd av orientalism är, baserat på de två tidigare, det sätt som västvärlden under och efter kolonisationen av orienten kom att dominera, agera förmyndare och skapa ett hegemoniskt förhållande mellan västvärlden och orienten. Det hegemoniska förhållandet vidmakthålls i socialt samtycke i det civila samhället som lett till och upprätthållits genom bilden av européen som överlägsen långt efter att kolonialismen officiellt upphört. Den yttersta aspekten i upprätthållandet av det hegemoniska förhållandet i den europeiska identiteten är föreställningen om ett överlägset europeiskt ”vi”, det vill säga i motsats till ”de andra” – de som inte är en del av den europeiska identiteten (Said 2000, s. 66–71). Said menar även att orientalismen inkluderar föreställningar om religion och i synnerhet föreställningar att muslimer behövde kristna för att frigöra sig från islam som ansågs vara ”civilisationen fiende”. I början av 1900-talet så rådde, enligt Said, utbredda idéer om att muslimer från orienten skulle erövrats i syftet att visa dem vad verklig frihet var och islam sågs som en underlägsen religion i förhållande till kristendomen (Said 2000, s. 280–289). Kritik har riktats mot Edward Said och hans verk *Orientalism*, exempelvis att Said målar upp en entydig bild av orientaliska studier på 1700-talet och 1800-talet som inte enbart agerat verktyg för

kolonisationer och förtryckare utan även bidragit med värdefull forskning om det arabiska språket samt arabisk kultur. Annan kritik som riktas mot Saids verk *Orientalism*, är att den skrevs för drygt fyrtio år sedan, och att det sedan dess framkommit andra teorier inom teoribildningen avseende orientalism som utvecklats samt reviderat Saids uppfattning om orientalism.

Andrafiering

Andrafiering är en process där individer eller grupper, med utgångspunkt i exempelvis religion eller etnicitet, klassificeras som ”de andra” i motsats till ”vi”. Processen innefattar ett fokus på skillnader mellan folkgrupper och religioner samt skapar distans mellan olika grupper utan hänsyn till om skillnaden är fiktiv eller verklig. Det uppfattade ”vi” tillskriver ”de andra” egenskaper som är i motsats till vår självbild eftersom ”de andras” karaktärsdrag upplevs som ett hot och följaktligen är en skapad dikotomi (Svenska nyhetsmedier och mänskliga rättigheter i Sverige: en översikt (SOU 2007:102). Masoud Kamali menar att beroendet av ”dem” samt det hot som ”dem” representerar, är en grundläggande preferens i skapandet av ”oss”, den nationella homogena identiteten. I skapandet av en gemensam nationell identitet så förutsätts ”de andra”, en dikotomi, som således pekats ut och definieras som ett anti-jag, den ”vi” inte är (Bortom vi och dom: teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering (SOU 2005:41, s. 40f). De som pekats ut som ”de andra” kan vara etniska eller religiösa grupper alternativt hela nationer, med målet, ofta av politiker, att skapa en nationell tillhörighet och nationalism. Paulina de los Reyes, Irene Molina och Diana Mulinari använder sig av begreppet etnocentrism i deras verk *Maktens (o)lika förklädnader: kön, klass & etnicitet i det postkoloniala Sverige*. Där de utgår från resonemang som bygger på föreställningar om den egna kulturen som central samt att den används som referenspunkt i hierarkisk bedömning av världens olika kulturer (De los Reyes, Molina & Mulinari 2002).

Postsekulär teori

Postsekulär teori kan ses som ett svar på 1900-talets rådande föreställningar om separation mellan religion och olika politiska samhällsinstitutioner, tillsammans med 1960-talets sekulära kulmen då religionen ”privatiserades”. I efterhand har denna sekulariseringsprocess legat till grund för föreställningar om religionens avtagande och/eller förskjutning i relation till det moderna samhället. Även om den utbredda bilden av Sverige som sekulariserat och avkristnat, i hög grad, är överdriven (Thurfjell 2015, s. 37). Enligt filosofen Jürgen Habermas

så behöver religiösa röster göra sig hörda i det demokratiska samhället, men för att komma till tals är det nödvändigt att dessa röster anpassar sig till det sekulära samhällets språk (Bäckström 2012, s. 435). Det postsekulära kan ses som ett tillstånd som exponerar religionen genom media, migration och sociala omställningar där religionen aldrig varit förvunnen utan numer synliggjorts i större utsträckning genom vår globala värld och växande mångkultur. Det är i mötet mellan mångkulturella religiösa grupper och det sekulära samhället som frågan om frihet *från* eller frihet *till* aktualiseras, och större krav på att tillgodose förutsättningar i utövandet av religion (Bäckström 2012, s. 436). Utan den religiösa pluralismen i samhället hade utvecklingen sett annorlunda ut där den sekulära homogeniteten sannolikt fortsatt att osynliggöra religionen, och särskilt tongivande i den utvecklingen är den ökande muslimska delen av Sveriges befolkning (Bäckström 2012, s. 436). Inom olika politiska rörelser finns även uppfattningar om en ”kristen identitet” och nationalistisk kristendomsförståelse som fokuserar på nationell sammanhållning. I dessa grupper fokuseras på ”kristna värderingar”, dock inte primärt kristna trossatser utan i nationalistisk anda utnyttjar den ”kristna identiteten” för att ställa olika grupper mot varandra (Thurfjell 2015, s. 257). Postsekulära föreställningar kan slutligen ses som ett svar på sekulariseringsteorin där föreställningar om religionens roll och position fått omvärderas i dess nya samhällsroll i det offentliga, sociala, politiska samhällslivet och inte nödvändigtvis knuten till organiserad religion (Bäckström 2012, s. 433).

Genusperspektiv

Genusperspektiv fokuserar på kön och genus i förhållande till samhället. Perspektivet bygger på att det finns maktstrukturer samt könsrollshierarkier som genomsyrar allt i samhället, och bygger på ett hierarkiskt system präglad av mäns patriarkala makt över kvinnor (Gilhus & Mikaelsson 2003, s. 220). Ett exempel på ett patriarkalt system är den katolska kyrkan, där det finns uppfattningar om en manlig Gud, en manlig Kristi ställföreträdare på jorden – påven, manliga biskopar och slutligen manliga präster. Ytterligare exempel på patriarkala system är islam, där det finns uppfattningar om, en manlig Gud, den manliga ängeln Gabriel som läser upp Koranen för den manliga profeten Muhammed och slutligen den manliga imamen som är ledare för den gemensamma bönen i moskén samt i viss mån andlig ledare. Dessa religiösa könssystemshierarkier kännetecknas av androcentrism och kvinnligt underordnande som i en kristen kontext bygger på gamla urkunders bild av underordnade kvinnors lydnad i förhållande till mannen (Gilhus & Mikaelsson 2003, s. 244). Att genom androcentrism osynliggöra kvinnor medvetet eller omedvetet är kopplat till fördomar samt rådande

patriarkala maktstrukturer, som i realiteten präglats av ett manligt perspektiv i förhållande till granskning av historiskt källmaterial, urkunder, formulerandet av regler, forskning som ursprungligen formulerats av män för att senare analyseras av män (Gilhus & Mikaelsson 2003, s. 225–228). Inom religionsvetenskapen är det viktigt att vara medveten om dessa patriarkala makthierarkier när olika fenomen undersöks eftersom ett osynliggörande av kvinnor tenderar att ge en ensidig och felaktig bild istället för de variationer, nyanser samt olikheter som religionsvetenskapliga forskare vill studera (Gilhus & Mikaelsson 2003, s. 225–228). Uppfattningen om patriarkala makthierarkier inom religion är central, inte minst inom de abrahamitiska religionerna där kvinnors roll ofta, enligt religiösa urkunder, framstår som underlägsen och/eller osynliggjord.

Undersökning och analys

I studien kommer artiklarna inledningsvis att presenteras deskriptivt för att senare analyseras utifrån mina teoretiska utgångspunkter. Initialt presenteras de 16 artiklar, i kronologisk ordning, relaterade till sökningen på ordet *muslim* och därefter presenteras de 7 artiklarna, i kronologisk ordning relaterade till sökningen på ordet *kristen*.

Muslim

”En betydande andel muslimska studenter välkomnar islamiskt våld och terror” (Ernius 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *utrikes*, utgår Ernius från två olika studier, en tysk och en österrikisk. Den tyska studien från delstaten Niedersachsen benämns ”Pfeifferstudien” och fokuserar på sambandet mellan kriminalitet och ursprung bland asylsökande. Den österrikiska studien fokuserar på asylsökande muslimers inställning gentemot judar och homosexuella. Vidare utgår Ernius även från den norska författaren och debattören Hege Storhaug samt hans syn på muslimer och samhället.

I den tyska studien framgår, enligt artikeln, att 29,9% av muslimerna är beredda att riskera sitt liv för islam, 27,4% anser att sharialagar är bättre än tyska lagar, 8% anser att en islamisk stat skall skapas genom väpnad kamp och slutligen 18,6% menar att det är muslimers plikt att bekämpa icke-troende samt gynna islams spridning i världen. Vidare visar, enligt Ernius, den österrikiska studien att asylsökande muslimer har en radikal och medeltida inställning gentemot icke-troende där även ett stort motstånd gentemot homosexuella och judar är centralt. Ernius ser med oro på utvecklingen, och hävdar att det finns olika former av muslimer. ”Medina” eller ”Mecka” där ”Medina” är mer våldsamt i relation till den mer sekulära ”mecka”-inriktningen. Vidare hävdar Ernius att det finns en islamisk nation i

samhället och dess expansiva spridning, som benämns islamisering, är ett hot samt att det är naiva, okunniga och rädda politiker som bär skulden för detta. Ernius menar att integration inte är aktuellt för muslimer utan snarare att bygga upp separata samhällen inom västerländska länder samt att muslimer inte tvekar att använda våld mot meningsmotståndare. Slutligen menar Ernius att väst civilisationen och den muslimska civilisationen inte är förenliga och att den västerländska är hotad samt att totalitära moskébyggen ska förbjudas och muslimer över huvud taget inte skall släppas in i Väst- och Östeuropa.

Artikeln visar på en skepsis gentemot muslimer och där muslimer framställs som ovilliga att integreras, odemokratiska, våldsamma och radikala där tillskrivandet av olika negativa egenskaper är centralt. Tillskrivningen av olika negativa egenskaper som i detta fall att muslimerna är odemokratiska, våldsamma, tror på sharialagar och är grymma överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där konstruktionen av ett ”vi” som i detta fall utgörs av västeuropéer och ett ”dem” som utgörs av muslimer samt konstruktionen av ett västeuropeiskt ”vi” förutsätter ett ”hotfullt”, ”skrämmande” och ”odemokratiskt” ”dem”. Det hegemoniska förhållandet mellan det demokratiska Västeuropa och ”odemokratiska” orienten och islam är en vanlig föreställning i denna dikotomi. Detta sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* samt *andrafiering* där föreställningar om etnocentrism och ett fokus på skillnader mellan grupperna ”vi” och ”dem” som ofta används politiskt för att peka på skillnader i hopp om att stärka den nationella identiteten. Uppfattningen om ”islamisering” är ofta knutet till föreställningar om ett behov att stärka den nationella identiteten i förhållande till islams ”nya” position i västeuropeiska samhällen som uppstått i det postsekulära tillståndet. Detta harmonierar med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori* och kan tolkas som ett svar, från olika politiska grupper, på ökad muslimsk närvaro. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället som i detta fall exemplifieras genom att implicit manliga religionsutövares syn på homosexuella utgår från en stereotyp patriarkal könsidentitetsuppfattning. Även om författaren är kvinna och har möjlighet att nyansera den patriarkala bilden så görs det inte.

”Ex-muslimer vädjar till påven” (Omar 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *krönika*, utgår Omar från en händelse där en

katolsk präst blivit dödad i en kyrka av två muslimer. Vidare utgår Omar även från påven Franciskus uttalande relaterat till händelsen.

Omar framför kritik mot påven Franciskus som uttalade sig om händelsen genom att påstå att ”det finns våldsamma katoliker och att det finns våldsamma muslimer” samt ett fall där en katolik mördat sin flickvän och svärmor. I artikeln framgår det även, enligt Omar, att utförarna av dådet som benämns ”jihadister”, gjorde det för att de utförde jihad - det heliga kriget som enligt Omar legitimeras av Koranen. Omar menar även att jihad - det heliga kriget är i enlighet med profeten Muhammed samt att det är fundamentalt inom den muslimska traditionen. Vidare jämför Omar Jesus och profeten Muhammed där Jesus framställs som fredlig och Profeten Muhammed som våldsam vilken spred sin religion ”med hjälp av svärdet”. Omar framställer påven som svekfull, att han vänt kristna ryggen, att han saknar mod och intellektuell hederlighet samt att han bidrar till ”islamiseringen i världen”. Det framgår även, av artikeln, att före detta muslimer, konvertiter är väldigt utsatta i den muslimska världen samt profeten Muhammeds inställning till dessa att de måste dödas. Avslutningsvis menar Omar att han är ateist men tror att religiösa urkunder påverkar människor och samhällen i stor utsträckning vare sig människor är troende eller ej.

Artikeln bild som tillskriver muslimer olika negativa egenskaper som i detta fall att muslimer är mer grymma samt våldsbenägna än andra överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där stereotypa kategoriseringar och dikotomier används för att särskilja ”vi” från ”dem”. Vidare gör Omar skillnad på Jesus, som framstår som god och fredlig och profeten Muhammed som framstår som en krigande härförare som sprider islam ”med hjälp av svärdet”. Detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering* där artikelförfattaren fokuserar på skillnaderna mellan den ”onde” profeten Muhammed och den ”gode” Jesus vilket är centralt för att betona koloniala etnocentriska och hegemoniska föreställningar om kristendomens normativa position i Västeuropa. I samma anda framställs kristna konvertiter som en utsatt grupp i världen samt att påven Franciskus framstår som svekfull gentemot kristna och istället bidrar till, vad som benämns som ”islamisering”. Detta kan tolkas som att avsaknaden av kyrkans forna starka roll behöver återaktualiseras i förhållande till islam och detta sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori*. Islams ”nya” position i samhällsdebatten genom mångkultur, migration och religiös pluralism skulle kunna tolkas som att, olika politiska grupper, upplevda behov av att återuppväcka det kristna och kyrkans roll därmed blir viktigare. Kritiken mot kristna institutioner kan tolkas som ett upplevt ”svek” och bötta i att

de inte tydligt klargjort sin ståndpunkt som kristna. Den ”kristna identiteten” skapas i motsats till islam, som svar på någonting, med ambitionen att skapa nationell sammanhållning vilket leder till, det upplevda, behovet av att stärka kristendomen i Europa, som i detta fall, utgör ”vi” och muslimer utgör ”dem”. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället som i detta fall exemplifieras genom att en manlig författare utgår från manliga religiösa företrädare inom en religiös tradition, som kan uppfattas som, patriarkal och osynliggör kvinnor.

”Ex-imam om muslimska böneutrop: visar på makt och kontroll över landet” (Ernius 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *inrikes*, utgår Ernius från debatten om böneutrop i Växjö. Debatten utgår vidare från den kristna biskopen Fredrik Modeus och den kristna konvertiten och före detta imamen Tomas Samuel.

Artikeln presenterar diskussionen kring att en moské i Växjö ansökt om att få ha böneutrop och att biskopen Fredrik Modeus välkomnat böneutropen samt jämställt dem med kyrkklockor. Ernius menar, tillsammans med Tomas Samuel, att det inte alls går att jämföra böneutrop med kyrkklockor eftersom böneutropen uttrycker att alla ska underkasta sig islam samt proklamerar islamisk makt över området. Vidare menar Ernius att kyrkklockor inte är en fråga om underkastelse samt ingen proklamation av makt över området utan enbart ett musikaliskt ljud. Artikeln beskriver att böneutropet skall utföras av en man med vacker röst och inte av en kvinna eftersom ”en kvinnas röst skulle kunna innebära en frestelse för män”. Artikeln menar att Växjömoskén enbart är början och att fler kommer följa med fem böneutrop om dagen samt att ingen skall bli tvingad att lyssna på trosbekännelsen utan har rättigheten att tro på vad folk vill.

Artikeln visar på en skepsis gentemot böneutrop och ett förtydligande gentemot biskop Fredrik Modeus likställande mellan kyrkklockor och böneutrop. Det fokuserar, i artikeln, på skillnader mellan det kristna ”vi” och det muslimska ”dem” där det hävdas att kristna kyrkklockor inte har för avsikt att proklamera makt över människor och därmed utgör det ”normala”. Den skillnad som fokuseras på mellan ”vi” och ”dem” överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering*, där tanken är att betona skillnaderna där kyrkklockornas ringning enbart är ett ”musikaliskt ljud” och böneutropen en ”proklamering om islamisk makt” och därmed tillskrivs en negativ association. Föreställningen om att detta

enbart är början och att fler moskéer kommer att följa Växjömoskéns exempel kan uppfattas som föreställningar om ”islamisering” av samhället i och med dess budskap om underkastelse samt proklamering av området. ”Hotet” om ”islamisering” av samhället sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där dikotomier används för att särskilja ”vi” från ”dem”. Konstruktionen av ett ”vi” som i detta fall utgörs av svenskar och ett ”dem” som utgörs av muslimer från orienten där de framställs som ett ”hot” mot västerländsk kultur. Dock så överensstämmer inte de stereotypa kategoriseringarna med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* explicit. Kritiken mot biskopen kan tolkas som att det kristna svaret på multikultur och muslimsk utbredning istället välkomnar böneutrop och går tvärtemot olika politiska gruppers ambitioner om skapandet av en ”kristen identitet” och nationell sammanhållning. Detta leder i sin tur till en besvikelse gentemot kristna organisationer, från olika politiska grupper, vilket sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori*. Vilket bygger på en ökad muslimsk närvaro, genom migration, globalisering och medierapportering som givit islam en ”nya” roll i Sverige och det upplevda behovet av att den rollen behöver ”balanseras”. Artikelns framställning av att böneutropen måste göras av en man, med vacker röst, eftersom en kvinnas röst skulle kunna ”fresta” andra män tyder på stereotypa patriarkala strömningar där osynliggörandet av kvinnor i artikeln är påtagligt utom när hon ”frestar” män. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället som i detta fall exemplifieras genom att olika manliga religiösa företrädare diskuterar religioner, som kan uppfattas som, patriarkala och osynliggör kvinnor. Även om författaren är kvinna och har möjlighet att nyansera den patriarkala bilden så görs det inte.

”Muslimska brödrskapet klart närvarande i Sverige – ”hotar samhällsbygget” (Ernius 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *inrikes*, utgår artikelförfattaren från extremismforskaren Lorenzo Vidino vid George Washington University och hans uppfattningar om det muslimska brödrskapet.

Ernius menar att det finns tydliga belegg som visar att det muslimska brödrskapet är etablerade i Sverige samt att de utgör ett hot mot det öppna samhället. Samtidigt menar inte Ernius att det muslimska brödrskapet skall ses som en terrororganisation trots de kopplingar som finns till våldsbejakande extremism. Men vad som bör beaktas är, enligt Ernius, det muslimska brödrskapets syn på kvinnors rättigheter, hbtq-personers rättigheter samt deras

föreställningar om religionsfrihet vilka går tvärtemot rådande diskurs i de flesta samhällen i västvärlden. Ernius menar att det muslimska brödrskapet sprider en bild av ett konservativt islam som är problematiskt integrationsmässigt men även att de tagit på sig rollen som representanter för islam och försöker agera ”gatekeepers”. Ernius fortsätter och hävdar att de försöker påverka, liksom lobbyister, båda sidor och framföra ”sin” version av islam som är konservativ och politiserad. Ernius menar vidare att det muslimska brödrskapet utgör ett hot mot ett öppet samhälle och riskerar att spå på segregation och polarisering. De är eventuellt inte den aktör de utger sig för att vara men heller inte nödvändigtvis en våldsbejakande terrororganisation liksom IS, det befinner sig någonstans mitt emellan även om deras propaganda liknar varandras, menar Ernius.

Artikeln visar på en skepsis gentemot det muslimska brödrskapet samt att de utgör ett hot mot det öppna samhället, mot hbtq-personers rättigheter och om inställningen till religionsfrihet. Ernius bild som tillskriver muslimer olika negativa egenskaper som i detta fall att de är odemokratiska och ojämställda överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där stereotypa kategoriseringar och dikotomier används för att särskilja ”vi” från ”dem”. Vidare så förstärks ”hotet” från muslimerna genom stereotypa koloniala tankemönster som bidrar till att upprätthålla bilden av ett ”vi” i en svensk kontext och ett ”dem” som utgörs av muslimska människor från orienten som tillskrivs olika stereotypa egenskaper. Konstruktionen och upprätthållandet av ett demokratiskt västeuropeiskt ”vi” och ett odemokratiskt ”dem” samt fokus på skillnaderna mellan ”oss” och ”dem” sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering*. Artikelns framställning av att det muslimska brödrskapet skulle utgöra ett hot mot hbtq-personers rättigheter tyder på stereotypa patriarkala strömningar där människor med annan könsidentitet blir det icke-normala och potentiellt diskriminerade. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället som i detta fall exemplifierar sig genom att en manlig forskare bedömer en grupp som utgörs av män inom en religiös tradition, som kan uppfattas som, patriarkal som osynliggör kvinnor. Även om författaren är kvinna och har möjlighet att nyansera den patriarkala bilden så görs det inte.

”Svenska kyrkan: vi måste vänja oss vid muslimska böneutrop” (Erixon 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *ledare*, utgår Erixon från debatten om muslimska böneutrop mellan kristna grupper, kommunen och Sverigedemokraterna.

Erixon presenterar diskussionen kring att moskéer vill ha böneutrop samt Svenska kyrkan som inte ser några problem med det. Erixon menar att genom att tillåta böneutrop så är ”islamiseringsen” av samhället tydlig och resonerar kring att i vissa muslimska länder är det förbjudet att bygga en kyrka eller ens inneha en bibel men att det i Sverige skall tillåtas att moskéer övertar makten över ljudet i våra städer. Vidare för Erixon ett resonemang som går ut på att kommunpolitiker inte vågar fatta beslut om böneutrop utan låter miljö- och hälsonämnden fatta beslutet för att inte riskera arbetsmiljöproblem för en enskild handläggare på kommunen. Erixon fortsätter med att hävda att det är en kulturell fråga och inte miljöteknisk och att det svenska folket får vänja sig vid en ”islamisering” av samhället ”påhejat” av Svenska kyrkan. Denna ”islamisering” tränger, enligt Erixon, bort svensk kultur, tradition och normer samt att det enbart finns ett politiskt parti som är emot den och det är Sverigedemokraterna och det går att rösta för dem mot ”islamiseringsen” i valet 2018.

Artikeln visar en negativ bild av böneutropen tillsammans med kritik mot Svenska kyrkan och en lokal kommun samt dess rädsla att agera. Vidare hävdar Erixon att det finns en pågående ”islamisering” i samhället och att den svenska kulturen, traditioner och normer trängs undan av denna. Erixons uppfattning om ”hotet” från muslimerna upprätthåller bilden av ett ”vi” i en svensk kontext och ett ”dem” som utgörs av muslimer. Konstruktionen och upprätthållandet av ett ”vi” och ett ”dem” samt fokus på skillnaderna mellan ”oss” och ”dem” sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* och *andrafiering*. Kritiken mot Svenska kyrkan kan tolkas som att det kristna svaret på multikultur och muslimsk närvaro lyser med sin frånvaro och istället inte aktivt tar avstånd från böneutropen som kan ligga till grund för olika politiska gruppers missnöje. De politiska gruppernas kritik gentemot kristna organisationer överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori* där islams ”nya” mer centrala roll i samhället skapat ett upplevt behov av ”kristenhet”. Det kan tolkas som att behovet av, från olika politiska grupper, en ”kristen identitet” och nationell sammanhållning är ett svar på en ökad muslimsk närvaro. Artikeln nämner även Sverigedemokraterna explicit samt deras motstånd till ”islamiseringsen”, men även att de är den enda politiska aktören som direkt försöker motarbeta den. Detta kan tolkas som ett explicit försök att profilera sig som den som tar ”ansvar” för den ”kristna identiteten” och nationella sammanhållningen i dikotomiförhållandet ”vi” kristna svenskar i förhållande till ”dem” muslimerna. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på

manliga könshierarkier i samhället som i detta fall exemplifieras genom att män skriver om män som företrädare religioner, som kan uppfattas som patriarkala vilket osynliggör kvinnor.

”Turkiet plundrar syriska staden Afrin – muslimska civilisationen måste ta ansvar för våldet”

(Erixon 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *ledare*, utgår Erixon från muslimska konflikter i Mellanöstern vilka leder till, för Europa, stora flyktingströmmar.

Erixon presenterar problematiken i Mellanöstern och krig mellan olika muslimska grupper, bland annat Irakkriget där 25 miljoner människor befriades, enligt Erixon, och att de konflikter och krig som följde måste lösas av muslimerna själva. Kurderna som bidrog till att besegra IS, menar Erixon, slås ner av turkiska styrkor som även plundrar den syriska staden Afrin. Vidare menar Erixon att den kristna västvärlden inte har något ansvar att skapa fred i Mellanöstern mellan olika muslimska grupper. En del av problematiken i dessa konflikter är att västvärlden öppnat upp för folkvandringar från Mellanöstern till Europa och Erixon menar att detta varit kontraproduktivt och om de stannat i sina hemländer så hade stridande grupper tvingats att prioritera om. Erixon menar vidare att då skulle de stridande varit tvungna att prioritera sina skadade och därmed avsätta resurser till annat än väpnad konflikt men eftersom Europa tagit emot miljoner krigsflyktingar så har en sådan prioritering aldrig varit aktuell för stridande parter. Avslutningsvis menar Erixon att västvärlden måste sluta underlätta striderna genom att ta emot flyktingar och därmed tvinga den muslimska civilisationen i Mellanöstern att kollektivt inse att dessa väpnade konflikter sinsemellan måste upphöra.

Erixons ståndpunkter skulle kunna tolkas som flyktingkritiska samt att muslimer ses som ett ”hot”, att de är våldsamma, grymma och krigiska harmonierar med stereotypa koloniala uppfattningar. Vidare upprätthåller det bilden av ett ”vi” som utgörs av människor från Västeuropa och ett ”dem” som utgörs av ”våldsamma”, ”grymma” och ”krigiska” muslimer från orienten. Muslimerna tillskrivs olika stereotypa negativa egenskaper som i detta fall grymhet. Det hegemoniska förhållandet mellan ”vi” Västeuropa och orienten där ”dem”, muslimerna, inte ska få någon hjälp av Västeuropa med att ta emot flyktingar sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori*. Konstruktionen och upprätthållandet av ett ”vi” och ett ”dem” samt fokus på skillnaderna i denna dikotomi överensstämmer även med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering* där krigande ”grymma” muslimer får rollen som ”den andre”. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga

perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könhierarkier i samhället som i detta fall exemplifieras genom att män skriver om män vilket osynliggör kvinnor.

”Kritik mot att skolbarn fick vänta för muslimsk bön – ”fake news” enligt kommunalråd”
(Ernius 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *inrikes*, utgår Ernius från en situation i en skola där muslimsk bön skulle ha påverkat genomförande av en lektion. Det uppmärksammades genom en insändare till en lokaltidning i Sala.

Ernius presenterar ett scenario som utspelat sig på en skola i Sala där elever enligt en uppretad insändare till Sala allehanda fått vänta på att få genomföra sin lektion på grund av utförandet av muslimsk bön. Ernius menar, grundat på insändaren, att lokalen var upplåten som moské för bland annat fyra bedjande män och insändaren kritiserar även religiösa inslag i skolan. Enligt ett kommunalråd i Sala så handlade det istället om ett rum som hade givits tillstånd, för muslimska anställda, att använda som bönerum och att läraren plötsligt valt att dela klassen och vilja utnyttja rummet utan föranmälan. Skolan tycker inte att det var konstigt att rummet används, på rasten, för bön och inte heller att eleverna fått vänta någon minut men kanslichefen poängterar att undervisningen skall gå först.

Artikeln visar en förklaring till händelsen och bemöter också den skarpa kritiken i insändaren till Sala allehanda. Vidare målar insändaren upp en bild av att skolan prioriterar bedjande muslimer istället för barnens undervisning tillsammans med kritik mot religiösa inslag i skolan. Artikeln framstår som skeptisk till både religiösa inslag i skolan och muslimska bönerum men även att lokaler upplåts som moské. Föreställningarna om skepsis till kristenheten, skiljer sig från uppfattningen om återskapandet av en ”kristen identitet” och mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori*. Även om ordet ”islamisering” inte nämns explicit så går det att tolka artikeln som att Ernius vill ge en bild av en pågående ”islamisering” där svenska skolbarn inte kan genomföra en lektion eftersom muslimsk bön utfördes. Detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där muslimer ses som ett ”hot”, ett ”främmande kollektiv” i enlighet med koloniala uppfattningar om ett ”vi” som konstrueras i motsats till ”dem” muslimerna vilket framgår att muslimsk bön i skolan inte, enligt artikeln, kan ses som normativt. Det ”oss” som framställs i artikeln kan tolkas som knutet till föreställningar om nationell sammanhållning mot den upplevda

”islamiseringen”. Konstruktionen och upprätthållandet av denna dikotomi samt fokus på skillnaderna mellan ”oss” och ”dem” sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering*. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället och i detta fall genom att kvinnor inte finns representerade alls. Även om författaren är kvinna och har möjlighet att nyansera den patriarkala bilden så görs det inte.

”Även moderata muslimer hyllar det heliga kriget” (Omar 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *kultur*, utgår Omar från en händelse i Egypten där kristna blev dödade av muslimska terrorister. Vidare utgår Omar från situationen för kristna i Egypten samt moderata muslimers förhållningsätt till jihad - det heliga kriget.

Omar presenterar ett scenario i Egypten 2017 där kristna bombades till döds av ”jihadister” och det beskrivs som ett blodbad. Omar beskriver att tidigare var kristendomen den största religionen i Egypten men numer, efter hundratals år av ”islamisering”, i klar minoritet i förhållande till islam. Vidare så fortsätter Omar med att beskriva att kristna kidnappas och tvångskonverteras utan att staten ingriper samt att imamer håller hatiska predikningar mot kristna och hatet är lika gammal som islams heliga skrift Koranen. Vidare beskriver Omar en muslimsk grupp i Sverige, Ibn Abbas-centret som är salafister likt IS och Al-Qaida men som anses vara moderata muslimer och inte står bakom dessa terror-grupper. Salafisterna är motståndare till utveckling av religionen och vill ha islam oförändrad som den ursprungligen var samt motståndare till kristna traditioner och speciellt påsken då Jesus, enligt kristen tradition, ska ha dött och återuppstått. Omar beskriver hur även moderata muslimer delar ovan nämnda rörelses syn på jihad - det heliga kriget men att det enbart skulle vara tillåtet om det uppmanas till av en rättmätig ledare. Ett undantag från denna föreställning är om ett muslimskt land blir attackerat för då är det obligatoriskt att ta till vapen och det är samma retorik som IS använder sig av när väst attackerar muslimska länder, enligt Omar.

Artikeln målar upp en bild av att moderata muslimer i Sverige, som säger sig vara emot terrorgrupper som IS och Al-Qaida delar salafistiska föreställningar om jihad - det heliga kriget och att det är legitimt under vissa förutsättningar. Av detta går att tolka att oavsett vilken inriktning eller muslimsk grupp en tillhör så kan jihad - det heliga kriget motiveras vid hot mot islam. Föreställningar om våldsamma, grymma, terrorbenägna muslimer inklusive deras relation till jihad - det heliga kriget och islamisering i Egypten är i enlighet med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där stereotypa egenskaper tillskrivs

muslimer, i detta fall att de är ”grymma”. Föreställningar om ”hotet” från muslimer och dikotomier används för att särskilja ”vi” från de ”farliga”, ”grymma” och ”vårdsbenägna” ”dem”. Konstruktionen av ett ”vi” som i detta fall utgörs av kristna, ett ”dem” som utgörs av muslimer där de framställs som ett ”hot” mot kristendomen samt fokus på skillnader där muslimerna framställs som våldsamma och terrorbenägna överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering*. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället som i detta fall exemplifierar sig genom att en manlig författare skriver om religioner, som kan uppfattas som patriarkala, vilket osynliggör kvinnor.

”Mellanösternpastor kritisk till imamföreläsning i kyrka: ”många muslimer vill sprida islam och sin ideologi” (Ernius 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *inrikes*, utgår Ernius från en situation där en imam blev inbjuden till Engelbrektskyrkan av en manlig präst för att berätta om islam.

Ernius presenterar en motsättning mellan en manlig pastor i en arabisktalande kristen församling och en manlig präst i Svenska kyrkan som bjudit in en manlig imam att berätta om ramadan i Engelbrektskyrkan i Stockholm. Pastorn undrar, enligt Ernius, vad målet med imamföreläsningen är och om det handlar om att kristna ska lära sig att fasta enligt ramadan eller om det omvända skulle kunna vara aktuellt att en kristen pastor föreläser i en moské. Prästen i Svenska kyrkan menar, enligt Ernius, att det är viktigt att lära sig om andra religioner samt att de tidigare haft besök av judiska och buddhistiska representanter. Vidare menar Ernius att prästen hävdar att kristendom inte har ensamrätt i Sverige även om den har ensamrätt i kyrkan. Pastorn håller med om att det är relevant, enligt Ernius, att lära känna människor från andra religioner men inte att blanda religionerna i kyrkan eftersom det är Guds hus och ska återspegla det som står i bibeln. Ernius fortsätter och menar att pastorn hävdar att många muslimer vill sprida sitt budskap om islam samt ideologi men att kyrkan inte skall vara en plats för det. Avslutningsvis menar pastorn, enligt artikeln, att den form av islam som proklameras i Sverige är en annan än det faktiska islam och refererar sura 9:29 där, i den arabiska versionen står att ”...döda dem som inte tror på gud...”.

I artikeln framgår att den kristna pastorn från Mellanöstern är negativ till en imamföreläsning i kyrkan eftersom, enligt pastorn, kristna föreläsningar i moskéer verkar otänkbart samtidigt

som han anser att kyrkan är ”guds hus” och inte plats för islam. Att islam inte har någon plats i ”guds hus” kan stämma överens med äldre föreställningar om att muslimer och islam är underlägsna kristna och kristendom. Detta hegemoniska etnocentriska förhållande till islam och muslimer från orienten sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där äldre, inom den koloniala diskursen, uppfattningar om kristendomens överlägsenhet i relation till islam är aktuell. Vidare framgår även att den bild av islam som proklamas i Sverige inte, enligt pastorn, är det faktiska islam utan tvärtom en mildare version av det ”rätta” islam som istället är våldsamt. Att muslimer skulle vara våldsamma och grymma samt att det eventuellt ligger i deras natur överensstämmer med koloniala stereotypa kategorisering och ligger i linje med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* och *andrafiering*. Betoningen på skillnaderna mellan det kristna ”vi” och det muslimska ”dem” som utgör ett ”hot” mot västerländsk kultur och som enligt sura 9:29 ska ”döda dem som inte tror på Gud” framgår. Vidare kan tolkas att skillnaderna mellan ”vi” och ”dem” ligger till grund för att stärka den ”kristna identiteten” i förhållande till det ”hotfulla islam”. Detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori* där islams ”nya” mer centrala roll i samhället får olika politiska grupper att vilja stärka den ”kristna identiteten” för att ”balansera” en ökad muslimsk närvaro. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället. Vilket i detta fall exemplifierar sig genom att manliga religiösa företrädare diskuterar religioner utan kvinnlig representation eller perspektiv vilket tenderar att osynliggör kvinnor. Även om författaren är kvinna och har möjlighet att nyansera den patriarkala bilden så görs det inte.

”Den muslimska slavjakten i Europa” (Eklund 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *kultur*, utgår Eklund från muslimsk slavhandel med vita européer samt den bild som förmedlas i historieundervisningen i Sverige. Eklund presenterar en bild av muslimska slavhandlare som härjade i Europa och menar att de befästningar som ofta finns vid kuststäder är byggda för att stå emot muslimska räder. Vidare fokuserar Eklund på periododen 1500- till 1800-talet och menar att det inte är mindre än en miljon vita européer som förslavades under den perioden. Eklund menar att den muslimska slavhandeln kan ses som en form av jihad - det heliga kriget, som oftast utgår från Nordafrika och är en blandning av kommersiell- och religiös verksamhet när slaveriet pågår av dels ekonomiska skäl men kan rättfärdigas för att offren är kristna. Enligt Eklund så var det främst amerikanska styrkor som satte stopp för de storskaliga slavräderna i Europa men att de inte

upphörde förrän Frankrike koloniserade Nordafrika som européer kunde andas ut. Olika grupper framstår, i artikeln, som försvarare av det europeiska som exempelvis malteserriddarna och andra andliga kristna ordnar som vigde sina liv åt att försvara och hjälpa vita européer. Eklund menar vidare att en sorts orientalism och romantisering av den vita slavhandeln har bidragit till, tillsammans med ”islamofila” historiker, att ge en korrupt bild av verkligheten. Eklund menar att de fasansfulla händelserna fått en undanträngd plats samt att det inte alls givits den uppmärksamhet som den muslimska slavhandeln med vita förtjänar.

Eklund framställer islam skeptiskt och relaterat till en grymhet och girighet kopplad till muslimska slavhandlare. Föreställningar att muslimer skulle vara våldsamma, grymma och eventuellt bära på en inneboende våldsamhet ligger i linje med koloniala stereotyper där muslimer framställs som grymma. Dessa föreställningar sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där ”vi” i detta fall utgörs av vita kristna och ”dem” av muslimer som, genom sin grymhet, utgör ett ”hot” mot västerländsk civilisation genom att förslava den. De skillnader mellan ”vi” och ”dem” där ”dem” tillskrivs olika negativa egenskaper som exempelvis att de är grymma bidrar till att förstärka dikotomin och sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering*. Vidare kan artikeln uppfattas som ett försök att nyansera den bild av vita slavhandlare som förslavat svarta eller andra människor primärt från den afrikanska respektive asiatiska världsdelen. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv bortsett från att de nämns som offer för slavhandel och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället som i detta fall exemplifieras av muslimska manliga slavhandlare samt de manliga kristna malteserriddarna som i detta fall representerar två religioner, som kan uppfattas som patriarkala vilket osynliggör kvinnor. Även om författaren är kvinna och har möjlighet att nyansera den patriarkala bilden så görs det inte.

”Salafister uppmanar muslimer till att inte rösta” (Larsson 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *inrikes*, utgår Larsson från den muslimska salafistiska gruppen Hizb ut- Tahrir samt dess förhållande till det svenska samhället. Larsson utgår även från terrorforskaren Magnus Ranstorp och professorn i islamisk teologi, Mohammad Fazlhashemis uppfattning om denna grupp.

Larsson ger en bild av en muslimsk salafistisk grupp, Hizb ut- Tahrir i Sverige som uppmanar till bojkott av valet 2018 eftersom samhället, enligt artikeln, skall styras utifrån islam och därmed ses politik som en religiös företeelse. Vidare menar Larsson att denna muslimska

grupp strävar mot ett världsomfattande kalifat som skall leva efter sharialagar. Denna grupp motarbetar, enligt artikeln, muslimers integration i samhället samt menar att muslimer inte kan leva tillsammans med icke-muslimer. Dessutom menar Larsson att denna grupp avfärdar demokrati som ett västerländskt påfund och det går i linje med delar av salafistiska grupperns föreställningar vilket är främmande för de flesta muslimer, enligt Mohammad Fazlhashemi professor i islamisk teologi vid Uppsala universitet. Larsson menar att bilden av att gruppen som motståndare till demokrati samt integration av muslimer i samhället styrkts av terrorforskaren Magnus Ranstorp som även hävdar att dessa grupper växt sig starka i ”utanförskapsområden” i Sverige. Larsson fortsätter och menar att den växande islamismen utgör ett hot mot det svenska demokratiska samhället samt att den våldsbejakande extremismen tiodubblats.

Larsson framhäver brist på integration och antidemokratiska föreställningar som centrala, även om Fazlhashemi nyanserar diskussionen genom att framhäva att de flesta muslimer är främmande inför ovan resonemang. Föreställningar om att islam och muslimer inte är för demokrati eller att muslimer är odemokratiska är en vanlig stereotyp kolonial föreställning. Denna föreställning går i linje med etnocentrism samt det hegemoniska förhållandet mellan det demokratiska Västeuropa och ”odemokratiska” muslimer från orienten. Dessa uppfattningar överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori*. Dock så överensstämmer inte Fazlhashemis uppfattning om att de flesta muslimer inte alls ställer sig bakom den uppfattningen med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori*. Uppfattningen att denna grupp inte kan leva ihop med icke-muslimer eller tror på demokrati kan ses som ett exempel på ett ”vi” som tror på demokrati och ett ”dem” som inte gör det samt en ovilja att integrera sig i det svenska samhället. Larssons uppfattning om ”hotet” från muslimerna och ”islamisering” är i enlighet med stereotypa koloniala tankemönster samt upprätthåller bilden av ett ”vi” i en svensk kontext och ett ”dem” som utgörs av muslimska människor, i detta fall Hizb ut- Tahrir. Detta resonemang överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* och *andrafiering* där skillnaderna mellan ”vi” och ”dem” belyses för att förstärka dikotomin. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv*. Detta perspektiv som bygger på manliga könshierarkier i samhället exemplifieras av en manlig salafistisk grupp, en manlig rättslärare och en manlig terrorforskare som sedan formuleras av en manlig författare vilket osynliggör kvinnor.

”Islamistiskt parti uppmanar muslimer i Sverige att inte rösta” (Persson 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *inrikes*, utgår Persson från den muslimska salafistiska gruppen Hizb ut- Tahrir och en video som en medlem spridit på sociala medier.

Persson ger en bild av en muslimsk radikal salafistisk grupp, Hizb ut- Tahrir som uppmanar andra muslimer att inte rösta i de svenska valen 2018. I en video som sprids på sociala medier vänder sig en medlem i ovan nämnda grupp till muslimer på Allahs befallning. Persson beskriver hur denna medlem hänvisar till sharialagstiftning och menar att den förbjuder muslimer att rösta. Vidare hävdar Persson att denna grupp ser det som ”haram” - förbjudet att utnyttja sin demokratiska rättighet och rösta. Avslutningsvis uppmanar denna medlem, enligt Persson, muslimer att kräva sina rättigheter inom ramen för vad islam tillåter.

I artikeln framgår Perssons skepsis gentemot denna grupp som uppfattas som antidemokratisk, eventuellt oförenlig med det demokratiska svenska samhället samt att gruppen hänvisar till sharialagstiftning. Föreställningar att muslimer och islam att muslimer skulle vara odemokratiskt är kopplad till koloniala stereotyper samt etnocentrism där det hegemoniska förhållandet mellan det demokratiska Västeuropa och de ”odemokratiska” muslimerna från orienten förekommer. Dessa föreställningar överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där föreställningar om att muslimer är odemokratiska är centrala föreställningar. Uppfattningen att denna grupp inte kan leva ihop med icke-muslimer eller tror på demokrati kan ses som ett exempel på ett ”vi” som tror på demokrati och ett ”dem” som inte gör det. Uppfattningar om ett islam som är oförenligt med det svenska samhället samt en ovilja för muslimer att integrera sig sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering* där skillnaderna mellan ”vi” och ”dem” belyses samt används politiskt för att skapa en nationell identitet. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället som i detta fall exemplifieras av den manliga salafistiska gruppen som sedan formuleras av en manlig författare som osynliggör kvinnor.

”Stiftelse i UK: kristna asylsökare diskrimineras – ger bara PUT till muslimer” (Ernius 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *utrikes*, utgår Ernius från en kristen stiftelse som granskat vilken religionstillhörighet syriska flyktingar som beviljats uppehållstillstånd i Storbritannien har.

Ernius ger en bild av syriska asylsökare i Storbritannien och under det första kvartalet 2018 så har 1112 stycken syrier fått stanna, enbart muslimska flyktingar. Enligt Ernius, som utgår från en kristen stiftelses granskning, så väljs kristna asylsökare systematiskt bort trots att de är måltavlor i syrienkriget samt att de utgör 10% av landets befolkning. Ernius hävdar att den kristna stiftelsen först efter stora ansträngningar fick fram informationen om att kristna asylsökare nekats asyl samt att inrikesministeriet försökt att undanhålla allmänheten informationen. Enligt Ernius så hävdar inrikesministeriet dock att de givit uppehållstillstånd till de mest behövande oavsett ras, religion eller etnicitet men den kristna stiftelsen menar att de diskrimineras på grund av att de är kristna.

I artikeln framgår Ernius och den kristna stiftelsens bild av att kristna systematiskt diskrimineras samt att enbart muslimska asylsökande prioriteras i Storbritanniens asylpolitik. Artikeln framställer en indirekt skeptisk bild av muslimer eftersom de, enligt artikeln, beviljas asyl på bekostnad av kristna vilka framställs som offer. Föreställningar om muslimer som ”ett främmande kollektiv” som utgör ett hot mot det ”goda” europeiska samhället och ”islamisering” överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* och *andrafiering*. Konstruktionen av ett kristet ”vi” och ett muslimskt ”dem” belyses för att förstärka dikotomin. Föreställningar att kristna diskrimineras i relation till muslimer är en bild som sammanfaller med föreställningar om ”islamisering” där kristna behöver, enligt olika politiska grupper, enas i förhållande till ”hotet” från ”de andra”, muslimerna. Dessa uppfattningar överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori* där behovet av en kristen sammanhållning bottnar i den ökade muslimska närvaron i Europa. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv dock så saknar den även beskrivningar om män också vilket kan uppfattas som att artikeln inte överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället.

”Islamister uppmanar muslimer att bojkotta valet” (Carlsson 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *inrikes*, utgår Carlsson från den muslimska salafistiska gruppen Hizb ut- Tahrir och deras förehavanden i samband med deltagandet i valet.

Carlsson ger en bild av en muslimsk radikal salafistisk grupp, Hizb ut- Tahrir som uppmanar alla muslimer i Sverige att inte rösta i riksdagsvalet. Gruppen har, enligt Carlsson, delat ut broschyrer utanför Stockholmsmoskén och låter meddela genom ett mail att demokrati

innebär folkstyre där suveräniteten tillhör folket och människor avgör rätt- och fel. Gruppen fortsätter med att; suveränitet tillhör islam och att Allah (Gud) vet vad som är bäst för människan, bestämmer vad som är rätt och fel och avslutar med att de varken är för diktatur eller demokrati utan för islam. En manlig företrädare för MSB, myndigheten för samhällsskydd och beredskap menar att de är medvetna om uppmaningen till bojkott av valet. MSB fortsätter, att det minskar rättigheterna för den svenska muslimska befolkningen om de skräms till att inte rösta och menar att det är ett av de grundläggande värdena i samhället som hotas om man inte får rösta. Imamen och direktören vid Stockholmsmoskén Mahmoud Khalfi bekräftar att gruppen olyckligt delat ut broschyrer utanför moskén, han predikar att alla muslimer skall delta i valet och beklagar det inträffade samtidigt som han tar avstånd från dem, enligt Carlsson.

I artikeln framgår Carlssons skepsis gentemot Hizb ut- Tahrir och deras version av islam men även företrädare för MSB samt imamen vid Stockholmsmoskén. Gruppen framställs på ett sätt som att den går emot grundläggande demokratiska värderingar i det svenska samhället. Föreställningar att muslimer och islam, i enlighet med artikelförfattarens uppfattning om den salafistiska gruppen och muslimer skulle vara odemokratiska går i linje med stereotypa koloniala föreställningar. Detta sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där föreställningar om muslimer som odemokratiska är centrala. Uppfattningen om muslimer som ”ett främmande kollektiv” som utgör ett hot mot det ”goda” europeiska samhället och ”islamisering” harmonierar med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* och *andrafiering* där konstruktionen av ”vi” och ”dem” är nödvändigt samt att det är centralt att skillnaderna belyses för att förstärka dikotomin. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv och detta överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könhierarkier i samhället som i detta fall exemplifieras av att artikeln genomsyras av manlig representation.

”Fängelse i tre månader för Christina – ”straffbar missaktning mot muslimer” (Ernius 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *inrikes*, utgår Ernius från en dom mot en kvinna för hets mot folkgrupp där kvinnan uttrycker sig kränkande mot muslimer på sociala medier.

Ernius presenterar hur Christina 65år dömts till tre månaders fängelse för hets mot folkgrupp efter en dom i hovrätten. Artikeln visar att domen utgår från åtta olika uttalanden i en Facebookgrupp där Christina ska ha uttryckt sig kränkande gentemot muslimer. Vidare

framgår enligt artikeln och näthatsgranskaren Tomas Åberg att Christina fungerat som en ”influencer” på internet och fått med sig andra människor och fått sina Facebook inlägg delade samt gillade. Christina själv menar, enligt Ernius, att hon är rädd för fängelsevistelsen, har ledgångsreumatism, är djupt deprimerad samt kommer att förlora sin bostad. Den dömda kvinnan menar, enligt Ernius, att hon är rädd för islam, för sina barn och barnbarns skull samt ska, enligt domen, ha kallat muslimer och mörkhyade för ”ohyra som borde utrotas i Sverige”.

I artikeln framgår Ernius implicita hållning till innehållet genom att domen sorterar, enligt artikeln, under yttrandefrihet. Islam framställs inte explicit med skepsis men med en tonvikt på yttrandefriheten som eventuellt, enligt Ernius, inskränks samt att en äldre kvinna skall sättas i fängelse där domen skulle kunna uppfattas som orättvis mot kvinnan. Föreställningar om att islam och muslimer ”hotar” yttrandefriheten är grundat på äldre stereotypa koloniala föreställningar om ”dem”, de ”odemokratiska” muslimerna från orienten som inte tror på eller är oförenliga med västerländsk demokrati. Denna föreställning är i enlighet med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där de hegemoniska uppfattningarna om att muslimer skulle vara odemokratiska samt oförenliga med demokrati bottnar i. Att den dömda kvinnan är ”rädd för islam” kan uppfattas som en föreställning om en pågående ”islamisering” där muslimer uppfattas som ett hotfullt ”främmande kollektiv” som utgör ett hot mot det ”goda” demokratiska europeiska samhället. Dessa föreställningar sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* och *andrafiering* där konstruktionen av ”dem” är nödvändig för att bekräfta ”oss” samt att belysa och förstärka skillnaderna, som i detta fall är mellan demokratiska och odemokratiska föreställningar. Artikeln saknar inte kvinnor men kvinnliga perspektiv dock så saknar den även beskrivningar om män vilket kan uppfattas som att artikeln inte sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* som bygger på manliga könshierarkier i samhället. Den kvinna som nämns framstår som offret, dock inte för direkt patriarkala strukturer.

”Det muslimska London – 423 nya moskéer och 100 shariadomstolar” (Ernius 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *utrikes*, utgår Ernius från föreställningar om ett London som får fler och fler moskéer och shariadomstolar.

Ernius ger en bild av ett ”muslimskt London” som fått en allt mer islamisk inramning med hundratals moskéer samt ett hundratal shariadomstolar. Artikeln lyfter även att moskéerna till skillnad från kyrkorna är överfulla och nu har gått om kristna, i antalet, som kommer till bön.

Vidare menar Ernius att sedan 2001 så har femhundra Londonkyrkor gjorts om till bostäder och att inom en generation kommer antalet kyrkobesökare vara så få att de kommer vara tre gånger färre än antalet muslimer som regelbundet går till moskén. Avslutningsvis menar Ernius att dessa parallella domstolar, shariadomstolarna, som baserar sig på Koranen och sunna ”krockar” med det västerländska lagsystemet.

I artikeln framgår Ernius hållning till den ökande mängden moskéer samt shariadomstolar i London, den minskade kristna närvaron samt nedläggningen av kyrkobyggnader. Vidare menar Ernius att London fått en ”islamisk inramning” och ”islamisering” samt att det är en stad som är mer muslimsk än många andra länder tillsammans vilket ger ett negativt intryck. Föreställningar om ”islamisering” överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där muslimer ses som ett ”hot”, ett ”främmande expansivt kollektiv”, i enlighet med stereotypa koloniala uppfattningar om muslimer som ett hot mot västeuropeisk kultur. Konstruktionen och upprätthållandet av denna dikotomi där den ökande muslimska närvaron samt ett lägre intresse för organiserad kristendom fokuserar och stärker skillnaderna mellan ”vi” och ”dem”. Dessa föreställningar sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering* och är centralt när olika politiska grupper vill stärka den nationella enheten och den nationella identiteten i relation till ”de andra”, muslimerna. Föreställningarna om ett ”vi” samt en nationell identitet överensstämmer även med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori* där den nationella identiteten tillskrivs en ”kristen identitet”, enligt olika politiska grupper, i relation till muslimernas ”nya” roll samt ökade närvaro i samhället. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv dock saknar den även beskrivningar om män vilket kan uppfattas som att artikeln inte överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv*. Även om författaren är kvinna och har möjlighet att nyansera den patriarkala bilden så görs det inte.

Avslutande analys

Studien visar att vissa föreställningar förekommer i större utsträckning än andra och utgör centrala teman i den digitala tidskriften *Samtiden*, utifrån aktuellt urval. Dessa centrala teman är negativa kategoriseringar av muslimer, muslimer som ett hot, förstärkandet av dikotomin ”vi” och ”dem”, ”islamisering” och manlig framställning av religion. Dessa teman redogörs för nedan.

Föreställningar om en långt gången ”islamisering” och ”hotet” från muslimer och islam förekommer övervägande i det undersökta materialet vilket är knutet till stereotypa kategoriseringar av muslimer. De stereotypa kategoriseringarna yttrar sig genom att muslimer tillskrivs olika negativa egenskaper som att de skulle vara sensuella, grymma, avvikande mentalitet, efterblivna, ej jämställda och odemokratiska förekommer i materialet. Av de negativa egenskaperna så är vanliga föreställningar relaterat till muslimers grymhet samt att de skulle vara odemokratiska medan det andra inte förekommer explicit. Dessa föreställningar har utifrån mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* sammanfallit i stor uträkning baserat på uppfattningen om ett ”vi” och ”dem”, islam och muslimer som ett hot mot västeuropeiska samhällen och kultur. En närbesläktad teoretisk utgångspunkt till *postkolonial teori* är *andrafiering* som även den överensstämmer, utifrån materialet, som går ut på att fokusera på skillnaderna mellan ”vi” och ”dem”, det vill säga ett förstärkande av dikotomin där oförenligheter betonas.

Den vanligaste framställningen av kvinnors representation samt förekomsten av patriarkala maktstrukturer, utifrån materialet, är att kvinnor och manliga könshierarkier inte nämns explicit. De tolkas genom att uppmärksamma vanligt förekommande resonemang mellan olika män som representerar religioner och som slutligen formuleras av en manlig författare som osynliggör kvinnor. Implicita patriarkala tendenser tillsammans med avsaknaden av kvinnor, i absolut majoritet av materialet, leder till ett osynliggörande av kvinnor som totalt sett korresponderar med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv*.

Muslimerna framställs som icke normala, ”de andra” både explicit och implicit i samtliga artiklar och tillskrivs olika negativa egenskaper som nämnts ovan. Författarnas och tidningens ambition tycks vara att dels beskriva ”hotet” från islam och processen av ”islamisering” men även att skapa artiklar som skall påminna läsaren om att muslimer är oförenliga med västeuropeisk kultur. Exempelvis att de är odemokratiska, att de inte kan integreras och skillnaderna mellan ”oss och ”dem” är för stora. Den andrafiering som används för att beskriva skillnaderna mellan kristna och muslimer resulterar (vanligt förekommande) i att muslimerna är oförenliga med ”svenskheten”, som enligt urvalet är knuten till kristenheten. De olika grupper av muslimer som framställs i materialet är ”jihadister”, salafister och moderata muslimer som inte självklart utgör en homogen grupp även om det visar sig att kontentan för de tre muslimska kategorierna är att de, enligt artiklarna, verkar ha samma föreställningar relaterat till jihad - det heliga kriget. Även argument hämtade ur muslimska

urkunder används för att andrafiera muslimerna med argument för att ”bevisa” muslimers ”grymhet” vilket överensstämmer med Sverigedemokraternas ideologiska linje som flyktingkritisk aktör.

Kristen

”Kristendomen i Sverige äldre än vad man tidigare trott” (Pettersson 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *kultur*, utgår Pettersson från fynd härstammande från 900-talet som gjorts på gamla gravgårdsfält relaterat till uppfattningen att vikingarna skulle ha varit kristna.

Pettersson presenterar ”nya” fynd i form av ett kristet gravgårdsfält från 900-talet som visar att det fanns kristna redan på vikingatiden och inte först vid Olof Skötkonungs konvertering. Detta menar Pettersson skulle kunna omvärdera vikingarnas religion och eventuellt visa att de var kristna istället för muslimer som modern forskning felaktigt visat. Vidare menar Pettersson att detta fått liten uppmärksamhet i relation till nyheten om att vikingarna kunde ha varit muslimer och detta beror på att mediaetablissemangen inte är intresserade av sådant som kan stärka den ”kristna identiteten” utan enbart av sådant som kan stärka muslimernas anspråk. Av den anledningen, menar Pettersson att det är viktigt att framhäva hur viktig kristendomen varit för Sverige samt att den i över tusen år präglat det svenska samhället och påvisat att svenskhet och kristendom visst hör ihop. Avslutningsvis hävdar Pettersson att denna tillhörighet ”kan ingen ta det ifrån oss”.

I artikeln framgår Petterssons hållning till den tidigare nyheten om att vikingar skulle ha varit muslimer samt skepsisen relaterat till det ”falska påståendet”. Detta är relaterat till de fynd som pekar på kristna gravfält från 900-talet samt vikten av att det kristna är hopvuxet med det svenska, den ”kristna identiteten”. Föreställningarna om ett ”vi” samt en ”kristen identitet” överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori* där den nationella identiteten tillskrivs en ”kristen identitet” i relation till muslimernas ökade närvaro i samhället. Behovet av, enligt vissa politiska grupper, denna ”kristna identitet” uppstår därför som svar på en större muslimsk närvaro i västvärlden och, i detta fall, som motsats till teorier om vikingars eventuella muslimska tro. Mediaetablissemangen framställs negativt samt att dess ointresse att rapportera om nyheter som kan stärka den ”kristna identiteten” och istället poängterar Pettersson explicit att kristendomen och svenskheten hör ihop och att ”ingen kan ta det ifrån oss”. Vad som implicit framgår i relation till ovan påstående är vad Pettersson

anser inte hör ihop, det vill säga, islam och svenskhet men Pettersson menar även att mediaetablissemanget enbart är måna att bidra till ”islamisering”. Uppfattningen att muslimer och svenskhet är oförenligt samt hotet om ökad muslimskt inflytande och ”islamisering” sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* och *andrafiering* som är grundat på äldre etnocentriska föreställningar att muslimerna från orienten utgör ”de andra” samt att skillnaderna mellan ”dem” och det europeiska ”vi” betonas. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv vilket kan uppfattas som en patriarkal framställning men samtidigt framställs inga män explicit vilket både överensstämmer och inte med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv*.

”Kristna martyrer finns också i dag” (Pettersson 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *kultur*, utgår Pettersson från den tyske författaren Martin Mosebach reseskildring och hur han berördes av mordet på tjugo stycken kristna kopter.

Pettersson ger en bild av den tyske författaren Martin Mosebach skildring av koptiska kristna martyrer som IS dödat på en strand i Libyen. Mosebach berördes mycket starkt av de, enligt Pettersson, kallblodiga morderna där de kristna beskrivs med hur de var bergfasta i sin tro och beredda att offra sina liv för den. Vidare beskriver Pettersson hur Mosebach fördjupat sig i dessa kristna martyrs övertygelse och uppfattat att det kristna martyrskapet alltid varit centralt för egyptiska kopter. Dessa martyrer blir hyllade som hjältar och deras familjer tar emot deras dödsbud med fördragsamhet eftersom de vet att de redan är i himmelriket, menar Pettersson. Vidare menar Pettersson att dessa kristna martyrer skiljer sig från islams martyrer eftersom de kristna martyrer inte utfört våldshandlingar utan enbart utstått dem.

Avslutningsvis menar Pettersson att de koptiska kristna martyrer, i sin bergfasta tro, är en påminnelse att det fortfarande finns kristna martyrer och kristendom kan vara på liv och död.

I artikeln framgår Petterssons hyllning till de koptiska kristna martyrer som dödades i Libyen av IS samt den fasta kristna övertygelsen som kopterna har, enligt artikeln. Pettersson tar upp de kristna martyrer i relation till muslimska martyrer där det kristna martyrskapet bygger på att bli utsatt för våld medan det muslimska martyrskapet bygger på att utsätta någon för våld, det vill säga martyrskapet bygger på olika grunder. Pettersson menar att de kristna martyrer bygger på godhet och en stark kristen tro där de är beredda att dö för sin kristna övertygelse. Att kristna martyrer framställs som goda är i enlighet med mina teoretiska

utgångspunkter om *andrafiering* där just skillnaderna mellan ”vi” och dem” betonas och i detta fall ”godheten” relaterat till kristna martyrer samt muslimerna som ”förövarer” och ”grymma”. Föreställningar att muslimer skulle vara grymma och eventuellt våldsamma i sin natur ligger i linje med stereotypa koloniala uppfattningar och mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori*. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv men även explicit förekomst av män vilket kan uppfattas som om framställningen både harmonierar med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* och inte. Även om avsaknaden samt osynliggörande av kvinnor är en del av patriarkala mönster som i detta fall framställs av en manlig författare som kan tendera att stärka stereotypa könshierarkier.

”När vänster blivit viktigare än kristendom i Svenska kyrkan” (Omar 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *krönika*, utgår Omar från Svenska kyrkan som institution samt från prästen Helena Edlunds verk *Konsten att överleva Svenska kyrkan*.

Omar ger en bild av Svenska kyrkan som döende samt beskriver prästen Helena Edlunds situation inom Svenska kyrkan. Omar menar vidare att Edlund blev avskedad från sin tjänst som präst inom Svenska kyrkan på grund av vänsterorienterad politisk korrekthet. Den utlösande orsaken till konflikten, enligt artikeln, som ledde till avskedandet var att Edlund tillsammans med kollegor startade Facebook gruppen ”mitt kors” för att visa solidaritet med förföljda kristna. Gruppen startade till följd av att ”jihadister” stormat en kyrka i Frankrike samt, enligt Omar, slaktat prästen Jacques Hamel. Kyrkan som vänsteretablissemang, enligt Omar, upplevde att Facebook-gruppen uppviolade till kamp mellan olika kulturer. Omar menar att förr var det människor som slutade tro som lämnade kyrkan och nu är det de som faktiskt tror som lämnar den samt att kyrkan prioriterar politisk korrekthet. Vidare menar Omar att islams ökade närvaro i västvärlden kan hjälpa till att ena olika kristna inriktningar eftersom i relation till islam så är skillnaderna mellan olika kristna inriktningar mycket små. Omar menar att Svenska kyrkan är mer mån om att försvara islam än att försvara sina kristna systrar och bröder samt att ingen är mer hatad av kyrkans etablissemang än en klassiskt troende kristen. I detta hänseende anser Omar att kyrkan är ett Sverige i miniatyr eftersom den svenska befolkningen behandlas styvmoderligt medan öppna famnar möter flyktingar. Omar menar även att ytterligheten av Svenska kyrkans nedåtgående trend är när moskéer ansöker om böneutrop så välkomnas det av biskopar och när slutligen ansökan blev godkänd så blev biskopen nöjd. Av detta resonemang menar Omar att kyrkoetablissemang inte gör någonting för att rädda den ”döende” Svenska kyrkan, inte vill missionera utan tvärtom främja islams

expansion. På årsdagen av terrorattacken 2017 i Stockholm så hölls en minnesgudstjänst men enligt Omar var det ingen moské som höll någon minnesstund dock så läste imamen Mahmoud Khalfi ett stycke ur Koranen vid denna minnesgudstjänst.

I artikeln framgår Omars missnöje med Svenska kyrkans samt deras fokus på politisk korrekthet utan antydning till försök att rädda den ”döende” kyrkan. Istället hävdar Omar att de är mer måna om islams expansion vilket visar på en skepsis dels gentemot Svenska kyrkan som institution men även mot islams expansion. Föreställningar om islams expansion eller ”islamisering” sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* och *andrafiering* där konstruktionen av ett ”vi” och ”dem där muslimerna är ”dem” och ses som ett hot mot ett västeuropeisk ”vi”. De skillnader mellan det kristna ”vi” och det muslimska ”dem” utgör den dikotomi som behövs för att skapa en ”nationell identitet”. Den ”nationella identiteten” och en ”kristen identitet” kan uppfattas som ett svar på ökad muslimsk närvaro i samhället. Föreställningen om att ena kristna i relation till ökad muslimsk närvaro överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori*. Omar poängterar att han är ateist men att om han var kristen skulle han välja katolicismen som är tydlig med sin kristna tro i motsats till Svenska kyrkan som inte ”står upp” för kristendomen längre. Artikeln saknar inte kvinnor men kvinnliga perspektiv dock så saknar den även beskrivningar om män vilket kan uppfattas som att artikeln inte överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv*. Den kvinna som nämns framställs som offret för ”islamisering” där Svenska kyrkan, enligt Omar, bidrar till ”islamiseringen”.

”Stiftelse i UK: kristna asylsökare diskrimineras – ger bara put (permanent uppehållstillstånd) till muslimer” (Ernius 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *utrikes*, utgår Ernius från en kristen stiftelses granskning om vilken religiös tillhörighet flyktingar från syrienkriget har.

Ernius fokuserar på att kristna asylsökare från krigets Syrien inte får uppehållstillstånd i Storbritannien men att muslimer beviljas uppehållstillstånd trots att kristna människor är måltavlor för IS. Under det första kvartalet 2018 så har 1112 stycken syrier fått stanna, enbart muslimska flyktingar. Ernius menar att den kristna stiftelsen fick anstränga sig ordentligt för att få fram informationen om att kristna asylsökare nekats asyl samt att inrikesministeriet försökt att undanhålla informationen från allmänheten. Enligt Ernius så hävdar dock inrikesministeriet att de givit uppehållstillstånd till de mest behövande oavsett ras, religion

eller etnicitet men den kristna stiftelsen menar att de diskrimineras på grund av att de är just kristna.

I artikeln framgår Ernius skepsis mot att kristna diskrimineras trots att de är måltavlor i krigets Syrien. Ernius är även samstämmig med den kristna stiftelsen att inrikesministeriet i Storbritannien försökt att undanhålla allmänheten informationen samt att de muslimer som beviljats uppehållstillstånd gjort det på bekostnad av kristna vilket tyder på en upplevd konspiration. Föreställningar om ”islamisering” och i förlängningen tanken om en västvärld som snart lyder under muslimskt styre där kristna i Europa är kommande minoriteter samt diskrimineras är symptomatiskt inom vissa politiska grupper. Dessa föreställningar är i samklang med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där uppfattningar om ”hotet från islam” och ”vi” och ”dem” är vanliga. I detta fall framställs kristna som offer där brittiska staten felfördelar kristna asylsökare och ger sken av en ”hotad” kristendom som i samhället har en svag eller obefintlig roll i relation till ett växande islam. Islams ”nya” mer centrala roll i väst samhällen leder, inom olika politiska grupper, till föreställningar om en ”hotad” kristendom som behöver ”vägas upp” av en nationell sammanhållning och ”kristen identitet” vilket är i enlighet med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori*. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv dock så saknar den även explicita beskrivningar om män vilket kan uppfattas som att artikeln både överensstämmer och inte med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv*. Dock så är ca 70% av de flyktingar som nämns, enligt UNHCR, män eller av manligt kön vilket skulle kunna uppfattas som en patriarkal tendens samt ett eventuellt osynliggörande av kvinnor. Även om författaren är kvinna och har möjlighet att nyansera den patriarkala bilden så görs det inte.

”Självklart kan en kristen rösta på sd” (Pettersson 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *krönika*, utgår Pettersson från debatten kring Livets ord-pastorn Joakim Lundqvists utspel och fördömande av Sverigedemokraterna vid en europakonferens.

Pettersson fokuserar på argument för att kristna ska kunna rösta på Sverigedemokraterna utifrån ett uttalande från pastor Joakim Lundqvist, Livets ord, där Sverigedemokraterna fördömdes. Pettersson menar att Lundqvist förenat två typer av sentimentalism nämligen karismatisk kristendom och pk:ism där Lundqvist framstår som en osystematisk teolog. I artikeln framgår att Lundqvist hävdar att problematiken med Sverigedemokraterna bottnar i

deras ideologi och inte något sakpolitiskt förslag och nämner tidigare medlemmar med nazistisk övertygelse samt Björn Söders uttalande relaterat till minoritetslagstiftning. Vidare framgår i artikeln att Lundqvist menar att vi, utifrån Galaterbrevet, bör ”älska invandrarna” medan Pettersson hävdar att Galaterbrevet faktiskt menar att ”alla är lika i Kristus” och inte att alla ordningar på jorden upphör. Pettersson menar att det inte finns någon uppsida med att flytta folk från andra sidan jorden till Sverige samt att det inte bidrar till världens utveckling och vidare ger Pettersson exempel på drogpåverkade hazarer på Uppsalas gator som skulle ha bättre arbetsförutsättningar i Afghanistan, vilket kristendomen förordar – arbetsetik. Pettersson lyfter även exempel från bibeln om vad som händer om en försöker sätta sig över särskilda gränser för människor och skapa universella lyckoriken och refererar till en gudomlig ordning som skall respekteras. Avslutningsvis menar Pettersson att Sverigedemokraterna är det parti som tydligt ger kristendomen en särställning i Sverige, möter hotet från islam samt poängterar skillnaden mellan kristendomen och islam.

I artikeln framgår Petterssons skepsis gentemot Lundqvist kritik riktat mot Sverigedemokraterna och Pettersson försöker utifrån bibliska skrifter hitta argument mot invandring och globalism. Pettersson är tydlig med att Sverigedemokraterna ger kristendomen en särställning i Sverige, de möter ”hotet från islam” samt delar föreställningar om en pågående ”islamisering”. Tanken om att muslimer från orienten, enligt Pettersson, ses som ett hot mot kristen västerländsk kultur tillsammans med uppfattningen att de är varandras motpol är rotad i koloniala föreställningar. Dessa föreställningar är i linje med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* och *andrafiering* där kristendomens hegemoniska förhållande till islam, konstruktionen av ”vi” och ”dem” samt ett fokus på skillnaderna mellan i denna dikotomi är centrala. Artikeln är kritisk till kristna institutioner samt dess företrädare, i detta fall Livets ord och dess pastor men inte till kristna i sig. Kritik mot kristna institutioner som upplevs bidra till ”islamisering” genom att inte, på ett tydligare sätt, representera kristendomen överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori*. Där islams ”nya” roll i samhället är relaterat till olika politiska gruppers uppfattningar om behovet av en ”kristen identitet” som ”motvikt” till en ökad muslimsk närvaro. Artikeln ger en skeptisk bild av invandring och uppluckring av landsgränser med hänvisning till både Sverigedemokraternas partipolitiska argument men även argument hämtade från bibeln vilket knyter kristenheten, Sverige och Sverigedemokraterna till varandra. Artikeln saknar kvinnor och kvinnliga perspektiv vilket kan uppfattas som att artikeln sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv*. Perspektivet som bygger på uppfattningen om

manliga könshierarkier i samhället exemplifieras i denna artikel genom att referera till argument från bibeln, som kan uppfattas som patriarkala som slutligen formuleras av en manlig författare där kvinnor osynliggörs.

”En kristen flyktingpolitik” (Eklund 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *kultur*, utgår Eklund från bibeln för att presentera argument för kristen moralisk vägledning om vem som ska hjälpas det vill säga, enligt Eklund, en kristen flyktingpolitik. Artikeln fokuserar på argument från bibeln för en ”kristet inspirerad” flyktingpolitik med utgångspunkt i ”flykten från Egypten”, ”uttåget ur Egypten” och ”den barmhärtige samariten”.

Eklund lägger fram argument som att Gud har skapat alla människor till sin avbild, som person i sin natur förnuftig, med fri vilja, samma människovärde och samma naturliga rättigheter respektive skyldigheter. Dock, menar Eklund, att människor lever i olika gemenskaper med olika ändamål, familjer, släkter, byar, folk och riken som vi är beroende av och som är beroende av oss. Därför, menar Eklund, att vi har ett primärt ansvar gentemot de gemenskaper och familjer som vi är en del av än till andra på samma sätt som vi har ett primärt ansvar gentemot fäderneslandet än andra stater eller nationer generellt. Eklund menar vidare att ju närmre någon står oss själva desto större är vårt ansvar för deras välbefinnande samt att prioritera dem framför främlingar. Vidare framgår att vissa resurser kan delas och ses som obegränsade men inte alla och då är det viktigt att prioritera utifrån ovan nämnda prioritetsordning, menar Eklund. Eklund presenterar också risker med att släppa in för många människor med främmande seder och lagar i det egna landet vilket kan leda till utbredningen av parallella normsystem som underminerar landets egna regler och lagar samt respekten för dem. Eklund menar att i vår tid handlar det mest om människor som bejakar sharialagar och bildar enklaver av inflytande i vårt samhälle samt de problem som uppstår ur det på kort respektive lång sikt.

Uppfattningen att muslimer från orienten, enligt Eklund, med sina ”främmande seder” ses som ett hot mot kristen västerländsk kultur tillsammans med uppfattningen att de är varandras motsatser är rotad i koloniala föreställningar. Dessa stereotypa föreställningar är i linje med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där ”vi”, som i detta fall är svenskar samt ett ”hotfullt” ”dem”, som utgörs av muslimer utgör en dikotomi. Argumenten som presenteras har sin grund i bibliska skrifter där argument för en, enligt Eklund, ansvarsfull

flyktingpolitik på kristen grund framgår. Argumenten som läggs fram är skeptiska till parallella normsystem som sharialagar eftersom de, enligt Eklund, inte är förenliga med svenska regler utan tvärtom underminerar dem. Den stereotypa tanken att muslimer och svenskhet är oförenligt överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering* där skillnaderna, i detta fall, mellan muslimer och svenskheten betonas samt påstås vara oförenliga där det tydligt poängteras vad som inte är ”vi”. Föreställningar om en pågående ”islamisering” i Sverige samt föreställningar om att kristna institutioner bidrar till denna ”islamisering” sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori*. Islams ”nya” mer synliga roll i samhället får olika politiska grupper att vilja återskapa en starkare kristenhet samt en ”kristen identitet” som motvikt till ökad muslimsk närvaro. Artikeln saknar inte kvinnor eller osynliggör kvinnor vilket kan uppfattas som att artikeln inte är i enlighet med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv*. Men genom att Eklund refererar till bibliska skrifter, som kan uppfattas som patriarkala, och lutar sig mot argument från manliga teologer som Thomas av Aquino resulterar det slutligen i att det ändå överensstämmer med dem, dock utan att osynliggöra kvinnor.

”Kristna i väst uppvisar dåligt självförtroende” (Omar 2018)

I artikeln, som faller under tidskriftens kategori *krönika*, utgår Omar från en händelse där en frikyrka i Göteborg tillåter muslimsk bön i sina lokaler.

Omar presenterar en bild av hur en frikyrka i Göteborg tillåter muslimsk bön i sina lokaler vilket lett till debatt i församlingen där ledning menar att församlingen vill ”visa Jesu kärlek” i handling. Omar poängterar att han är ateist men sett ur ett kristet perspektiv så är det oklart vad detta har med Jesu kärlek att göra och vidare om muslimer enligt Koranen inte tror att Jesus är Guds son så är det oförenligt med kristen tro. Detta menar Omar är ett tydligt tecken på svaghet och dåligt självförtroende som präglar stora delar av kristenheten i västvärlden. Omar beskriver vidare hur svenskar skall vara öppna, toleranta och förstående gentemot islam samt att kyrkor bjuder in imamer men menar att det inte är ömsesidigt och att det sällan eller aldrig finns samma vilja att ”visa kärlek” från muslimers sida. Islamofobi beskrivs som något negativt men på många håll i världen så ser en tydliga exempel på fientlighet, förföljelse och hat gentemot kristna och Omar menar även att den rådande kristofobin inte har någon tillstymmelse att bekämpas. Avslutningsvis, menar Omar, att medan kristna går på studiebesök till moskéer så går muslimer sällan eller aldrig på studiebesök till kyrkor och hävdar att de som invandrat till Sverige borde visa intresse för svensk kultur och historia.

I artikeln framgår Omars skepsis gentemot kristna institutioners svaghet och dåliga självförtroende när exempelvis imamer blir inbjudna till kyrkor att föreläsa eller läsa ur Koranen eftersom motsatsen skulle vara orimlig eller osannolik. Kritik mot kristna institutioner som upplevs bidra till ”islamisering” genom att inte, på ett tydligt sätt, representera kristendomen överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori*. Där islams ”nya” mer centrala roll i samhället leder olika politiska grupper till att vilja återuppväcka en ”kristen identitet” som ett svar på ökad muslimsk närvaro. Omar sätter fingret på den kärlek som kristna företrädare sägs vilja visa muslimer men även att den är obesvarad och istället, på många håll i världen, bemöts med fientlighet, grymhet, förföljelse och hat. Uppfattningen att muslimer skulle vara våldsamma och grymma, eventuellt i sin natur, sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där ett hegemoniskt ”vi” konstrueras i förhållande till ”dem” som tillskrivs negativa egenskaper. Vidare är artikeln explicit skeptisk till islam men även muslimer som inte visar intresse för kyrkan som, enligt Omar, är så förknippat med svensk kultur och historia. Bilden av ett ”vi” som är kristna västeuropéer och kan relatera till kyrkan kulturellt och historisk i förhållande till ett ”dem”, det vill säga, muslimer från orienten bekräftar ”oss” först i motpolsförhållandet med ”dem”. Skillnaderna i dikotomin betonas och likaså de negativa föreställningarna om ”dem” vilket överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *andrafiering*. Artikeln saknar inte kvinnor och beskriver inte män explicit vilket kan uppfattas som att artikeln inte sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* även om islam och kristendom i sig kan uppfattas som patriarkala religioner.

Avslutande analys

Studien visar att vissa föreställningar förekommer i större utsträckning än andra och verkar utgöra centrala teman i den digitala tidskriften *Samtiden*, utifrån aktuellt urval. Dessa centrala teman är kristna som offer, förstärkandet av dikotomin ”vi” och ”dem”, stärkandet av den ”kristna identiteten och manlig framställning av religion. Dessa teman redogörs för nedan.

Föreställningar om ”islamisering”, terrorism samt ”hotet” från muslimer och islam är mest förekommande och påträffas implicit eller explicit i samtliga artiklar av det undersökta materialet där kristna framstår som offer för muslimsk aggression. Föreställningar om muslimsk aggression och där muslimer framställs som ett ”hot” mot kristna harmonierar med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* där konstruktionen av ”vi” och ”dem” samt stärkandet av den ”europeiska” samt ”kristna identiteten” i relation till vad ”vi” inte är,

har anor i koloniala traditioner. Kristocentriska hegemonier och etnocentrism relaterade till den koloniala diskursen har även kunnat tolkas ur materialet där det kristna alltid ses som normativt. En besläktad teoretisk utgångspunkt till *postkolonial teori* är *andrafiering* som även den sammanfallit och påträffats i samtliga artiklar av det undersökta materialet som går ut på att fokusera på dikotomins oförenligheter. Föreställningar och ambitionen om en ”kristen identitet” förekommer i stor utsträckning och påträffas implicit eller explicit i samtliga artiklar utom en utifrån det undersökta materialet. Ambitionen om en ”kristen identitet” sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *postsekulär teori* relaterat till islams ”nya” mer centrala roll i samhället. Tanken om att återuppväcka den ”kristna identiteten” är primärt en ambition bland olika politiska grupper som vill väga upp en större muslimsk närvaro. Den vanligaste framställningen av kvinnor eller kvinnliga perspektiv som förekommer, i drygt hälften av artiklarna av det undersökta materialet, är att de inte explicit förekommer eller ges ett eget perspektiv vilket tyder på patriarkala maktstrukturer. Detta trots att exempel på manlig representation inte nödvändigtvis framgår explicit. Dock framgår det, genom tolkning, att det förekommer manliga könshierarkier i materialet genom vanligt förekommande resonemang kring olika män som representerar kristendomen och som slutligen formuleras av en manlig författare. Implicita patriarkala tendenser tillsammans med avsaknaden av kvinnor och kvinnliga perspektiv leder till ett osynliggörande av kvinnor som totalt sett sammanfaller med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv*.

Kristna framställs som ”vi”, normen både explicit och implicit i samtliga artiklar och tillskrivs oftast olika egenskaper som offer för muslimsk aggression, offer för jihad - det heliga kriget, goda martyrer, offer för ”islamisering” men även att Jesus i motsats till Muhammed framställs som god. Kristendomen, det västeuropeiska samhället samt kulturen framställs som hotad. Bilden av att kristendomen är sammanflätad med svenskheten framgår explicit och det är tydligt att den har en särställning i materialet. Det finns en förhållandevis tendens av kristna vilket framgår i materialet kristna framställs som godhjärtade martyrer, ”bergfasta i sin tro” och Jesus som moraliskt vägledande i motsats till framställningen av muslimer. Dock framställs kristna institutioner, framför allt Svenska kyrkan som svag, döende, ryggradslös och ofta som indirekt eller direkt bidragande till föreställningar om ”islamisering”. Även argument hämtade ur kristna urkunder används för att ”bevisa” att kristenheten överensstämmer med Sverigedemokraternas ideologiska linje som flyktingkritisk aktör. Ambitionen med artiklarna tycks vara att dels beskriva ”hotet” från islam och ”islamisering” men även att skapa artiklar som skall påminna läsaren om att kristenheten är hotad och bör

stärkas i förhållande till islam. Återskapande av en ”kristen identitet” samt en stark kyrka som motverkar ”islamisering” och tar parti för kristenheten och ”svenskheden” framstår som idealet men först i relation till islam. Avslutningsvis visar studien att även om materialet baserar sig på kristna så handlar det ändå, i stor utsträckning om muslimer.

Slutdiskussion

Hur muslimer framställs

De centrala teman om förstärkandet av dikotomin ”vi” och ”dem”, negativa kategoriseringar av muslimer, islamisering, muslimer som ett hot, och manlig framställning av religion kommer att användas som utgångspunkt för slutdiskussionen.

Muslimer framställs som de icke normala, ”de andra” och alltid som motsats till det kristna ”vi”. I studien har jag visat överensstämmelse med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* samt *andrafiering* där uppfattningar om förstärkande av skillnader framgår i denna dikotomi. Föreställningar om dikotomin mellan kristna och muslimer samt bekräftandet av ett ”vi” som lutherskt kristna sammanfaller med resultatet i Kittelmann Flensners studie. Uppfattningen att det lutherskt kristna utgör det normativa ”vi” i relation till ”dem” icke-normativa muslimer framgår i studien. För i relation till ”dem”, muslimerna så förstärks ”vi” som lutherskt kristna och förtydligar vad ”vi” inte är.

Resonemanget ovan angående ett lutherskt kristet ”vi” förstärks och sammanfaller med resultatet i Berglunds studie relaterat till ”luthersk marinerings”. Berglund menar att även om samhället och skolvärlden hävdar sin neutralitet så är det lutherskt kristna i Sverige så djupt rotat att det präglar människor och genomsyrar hela samhället, om än omedvetet. Berglunds resonemang angående den ”lutherska marinerings” styrker föreställningen om ett kristet ”vi” i motsats till ett muslimsk ”dem”.

Framställningar av muslimer där de, som i min studie, tillskrivs olika negativa egenskaper som att de är våldsamma, grymma, terrorbenägna, krigiska, obenägna att integreras, oförenliga med västeuropeisk kultur, odemokratiska, ojämlika överensstämmer med Gardells studie. Föreställningar om en pågående ”islamisering” samt muslimer som ett hot mot västeuropeiska samhällen är en utbredd föreställning inom vissa politiska grupper, menar Gardell. Bilden av muslimer i media som ofta relateras till terror, våld, islamisering och krig

befäster bilden av att muslimer i Sverige skulle utgöra ett potentiellt hot mot rikets säkerhet samt att de har eventuella kopplingar till global radikal islamism, menar Gardell.

Den negativa bilden av muslimer bekräftas och sammanfaller med Axners studie om hur muslimer framställs i svenska nyheter. Enligt Axner så är rapportering om muslimer, som gruppbeteckning, den vanligaste framställningen där en majoritet av artiklarna relaterar till våld, terror eller krig, vilket bidrar till att skapa en negativ bild av muslimer. Axner menar att den negativa mediala bilden av muslimer förstärks i frånvaron av andra berättelser. Bilden av en ökad negativ medierapportering om muslimer, som jag har visat, harmonierar med mina teoretiska utgångspunkter om *sekulariseringsteori* där en ökad medierapportering om muslimer är en av flera faktorer som är bidragande till islams ”nya” mer centrala roll i vårt postsekulära samhälle.

Islams ”nya” roll är kopplad till olika politiska gruppers upplevda behov om återskapandet av en ”kristen identitet” och det harmonierar med Sorgenfreis studie. Sorgenfrei adderar ytterligare en aspekt, utöver medias rapportering, som bidragande till en negativ bild av muslimer; den politiska debatten samt att en diskursiv förskjutning skett. Den diskursiva förskjutningen innebär att det fram till 1990-talet talades om etniska grupper och efter 1990-talet homogeniserat dem, och kallar dem muslimer. Dock så visar resultatet av denna studie på en icke homogeniserad bild av muslimer fast muslimer, utifrån materialets framställning, det framställs som om de delar uppfattningen om exempelvis jihad – det heliga kriget.

Den icke normala framställningen av muslimer som andrafierade framställs, utifrån materialet, oftast utan eller med låg representation av kvinnor och kvinnliga perspektiv. Ovan resonemang tillsammans med en klar majoritet av manlig närvaro som tyder på patriarkala tendenser överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* där företrädare, teologer och imamer utgörs av män men även att författarna oftast är män. Även om författarna oftast är män har det i de fall de är kvinnor inte heller uppmärksammat kvinnor eller kvinnliga perspektiv vilket eventuellt kan överensstämma med Sverigedemokraternas syn på könshierarkier och feminism.

Det framgår att det finns en agenda, utifrån materialet, att negativt tydliggöra muslimer som ”de andra” samt att de är oförenliga med svensk och västeuropeisk kultur vilket tycks ligga i linje med Sverigedemokraternas föreställningar om muslimer.

Hur kristna framställs

De centrala teman om kristna som offer, förstärkandet av dikotomin ”vi” och ”dem”, stärkandet av den ”kristna identiteten och manlig framställning av religion kommer att användas som utgångspunkt för slutdiskussionen.

Kristna framställs som det normala ”vi” och alltid som motsats till det muslimska ”de andra”. I studien har jag visat överensstämmelse med mina teoretiska utgångspunkter om *postkolonial teori* samt *andrafiering* där uppfattningar om förstärkande av skillnader framgår i denna dikotomi. Föreställningar om dikotomin mellan kristna och muslimer samt bekräftandet av ett ”vi” som lutherskt kristna sammanfaller med resultatet i Kittelmann Flensners studie. Uppfattningen att det lutherskt kristna utgör det normativa ”vi” i relation till ”dem” icke-normativa muslimer framgår i studien.

Berglunds studie visar att även om skolvärlden och samhället ger sken av neutralitet så är det lutherskt kristna i Sverige så djupt rotat att det präglar människor och genomsyrar hela samhället, om än omedvetet. Resultatet av Berglunds studie angående den ”lutherska marineringsen” styrker bilden om ett svenskt lutherskt kristet ”vi”. Vanliga föreställningar, utifrån materialet, är uppfattningen om ett ”vi” och ett ”dem” samt tillskrivandet av positiva eller offerassociationer till kristna som att de är offer för muslimsk aggression, offer för jihad - det heliga kriget, som diskriminerade, som minoritet eller stundande minoritet, offer för ”islamisering” men även föreställningar om Jesus och kristna martyrs godhet. Dessa föreställningar är relaterade till kristendomens hegemoniska förhållande till islam samt sammanfaller med Gardells studie. Gardell menar att denna hierarkiska uppfattning om kristendomens överlägsenhet går tillbaka till den koloniala kunskapsproduktionen. Bilden av den hegemoniska kristendomen överensstämmer samt bekräftas implicit av Axners studie om hur muslimer framställs i svenska nyheter. Den negativa nyhetsrapporteringen om muslimer stärker bilden av ”dem” och framställer därmed vad som inte är ”dem” det vill säga ”vi”, den normativa kristendomen som inte behöver rapporteras om eftersom den, enligt Berglunds studie, under lång tid redan präglat människor samt genomsyrat samhället.

Sorgenfreis studie tillägger ytterligare en aspekt, utöver medias rapportering, som bidragande till en negativ bild av muslimer och det är den politiska debatten där diskussioner om muslimer varit och är ett vanligt förekommande debattämne.

Materialet har präglats av obefintlig eller med låg representation av kvinnor och kvinnliga perspektiv. En klar majoritet av manlig närvaro tyder på patriarkala tendenser som jag visat överensstämmer med mina teoretiska utgångspunkter om *genusperspektiv* där företrädare, teologer och präster utgörs av män. Även om författarna oftast är män men i de fall de är kvinnor har de inte heller uppmärksammat kvinnor eller kvinnliga perspektiv vilket eventuellt kan överensstämma med Sverigedemokraternas syn på könshierarkier och feminism. Min uppfattning är inte att kvinnor är obligerade att nyansera bilden av manliga könshierarkier och androcentrism utan att det är en möjlig åtgärd. Om de kvinnliga författarna tror på teorier om manliga könshierarkier i samhället där kvinnor uppfattas vara i underläge, hierarkiskt, så finns det möjlighet att problematisera samt nyansera den stundtals patriarkala framställningen men att det utifrån materialet inte görs. Det framgår att det finns en agenda, utifrån materialet, att vurma för kristenheten samt belysa att det kristna och svenskheten är sammanflätade. Kristna institutioner framställs som ”svaga” eller ”döende” men även som ”hotade” samt att de behöver stärkas genom en ”kristen identitet” vilket tycks ligga i linje med Sverigedemokraternas föreställningsvärld. Värt att poängtera är att även om materialet baserar sig på kristna så handlar det ändå, i stor utsträckning om muslimer och därmed bekräfta ”de andra” muslimerna så att det kristna ”vi” styrks.

Hur framställningen skiljer sig åt

Framställningen av muslimer och kristna skiljer sig åt där kristna framställs som det normala ”vi” samt att ”svenskheten är sammanflätad med kristendomen”. Detta även om kristna institutioner, framför allt Svenska kyrkan framstår som svag, döende, ryggradslös och ofta som indirekt eller direkt bidragande till föreställningar om en pågående ”islamisering”. Det normala ”vi”, som kristna, framställs ofta utan eller med låg representation av kvinnor och kvinnliga perspektiv samt en övervägande manlig representation vilket tyder på patriarkala tendenser. Sverigedemokraterna förespråkar återskapandet av en ”kristen identitet” i relation till muslimerna samt är tydliga med att ”svenskheten är sammanflätad med kristendomen” vilket ger kristendomen en tydlig särställning i Sverige. Detta framgår, utifrån materialet, där ambitionen att vurma för den kristna svenskheten tillsammans med ambitionen att återskapa en stark ”kristen identitet” går, enligt mig, som en röd tråd genom materialet.

Det förekommer ingen positiv bild av muslimer och islam, utifrån materialet, samt i relation till hur kristna framställs utan tvärtom är det en hotfull och negativ bild som delges. Den hotfulla och negativa bilden bygger på att tydliggöra muslimernas olikhet, grymhet, terrorbenägenhet, odemokratiska föreställning samt hotet med islamisering. Det framgår explicit att muslimer inte är ”sammanflätade med svenskheten”, samt att muslimer, utifrån

materialet, skulle vara odemokratiska samt oförenliga med västerländska samhällen och kulturer. De framställs därför enligt negativa kategoriseringar och olika negativa egenskaper som förekommer explicit eller implicit i stor utsträckning där de framställs som ett ”hotfullt kollektiv” även om de inte framställs som en homogen grupp. Sverigedemokraterna framhäver och förstärker dikotomin, enligt min uppfattning, mellan muslimer och kristna där Sverigedemokraterna är tydliga i sitt budskap om andrafiering samt det oförenliga med muslimer och svenskar.

Avslutande tankar och didaktisk koppling

Studien överensstämmer i stor utsträckning med mina teoretiska utgångspunkter om dikotomier, tillskrivandet av olika negativa egenskaper i förhållande till muslimer. Föreställningarna av islam och muslimer som ett ”hot” mot västeuropeisk kultur samt att de är oförenliga är ett problem, enligt mig, i skolvärlden där klassrumsdiskurser och öppenhet är viktiga faktorer för att forma eleverna till demokratiska medborgare. Av den anledningen anser jag att Kittelmann Flensners studie är en viktig ögonöppnare i enlighet med *svenskhetdiskursen*. *Svenskhetdiskursen* vars normativa utgångsposition var sekulär ända tills dess muslimer och islam aktualiserades då den normativa utgångspositionen blev lutherskt kristen. Kittelmann Flensners *svenskhetdiskurs* är, uppfattar jag, oroande och tenderar att förstärkas tillsammans med Berglunds studie om ”luthersk marinerings”. Där framgår det att även om skolvärlden och samhället ger sken av neutralitet så är det lutherskt kristna i Sverige så djupt rotat att det präglar människor och genomsyrar hela samhället. Tillsammans med den mediala bilden som Axner beskriver i hennes studie om överrepresenterad medial rapportering om muslimer som oftast är knuten till negativa aspekter som terror, våld eller hot tenderar att påverka människor i, enligt mig, fel riktning. Politiska grupper som Sverigedemokraterna förstärker, menar jag, dikotomin samt bidrar till en stereotyp negativ bild av människor som därigenom motverkar skapandet av öppna demokratiska medborgare. Av den anledningen är vårt framtida yrke så viktigt för att känna av rådande klassrumsdiskurser samt tendenser som pekar på att förstärka stereotyper och föreställningar vilka i ett öppet demokratiskt samhälle kan uppfattas osunt. Slutligen vill jag betona vikten av att problematisera stereotypa fördomsfulla bilder som, i detta fall, är relaterade till en tydlig antimuslimsk föreställningsvärld och aldrig låta etnocentriska, rasistiska, islamofobiska, misogynna, homofobiska och patriarkala uppfattningar passera, utan varje gång välkomna diskussionen om grundläggande demokratiska värderingar samt ett lika människovärde.

Käll- och litteraturförteckning

Källmaterial

Sökord "muslim" 16st artiklar

Ernius, A. (2018). En betydande andel muslimska studenter välkomnar islamiskt våld och terror. *Samtiden*, 15 januari.

<https://samtiden.nu/2018/01/en-betydande-andel-muslimska-studenter-valkomnar-islamiskt-vald-och-terror/> (2019-03-15)

Omar, M. (2018). Ex-muslimer vädjar till påven, *Samtiden*, 26 januari.

<https://samtiden.nu/2018/01/ex-muslimer-vadjar-till-paven1/> (2019-03-15)

Ernius, A. (2018). Ex-imam om muslimska böneutrop: visar på makt och kontroll över landet. *Samtiden*, 23 februari.

<https://samtiden.nu/2018/02/ex-imam-om-muslimska-boneutrop-visar-pa-makt-och-kontroll-landet/> (2019-03-15)

Ernius, A. (2018). Muslimska brödrskapet klart närvarande i Sverige – ”hotar samhällsbygget”. *Samtiden*, 7 mars.

<https://samtiden.nu/2018/03/muslimska-brodrskapet-klart-narvarande-i-sverige-hotar-samhallsbygget/> (2019-03-15)

Erixon, D. (2018). Svenska kyrkan: vi måste vänja oss vid muslimska böneutrop. *Samtiden*, 9 mars.

<https://samtiden.nu/2018/03/svenska-kyrkan-vi-maste-vanja-oss-vid-muslimska-boneutrop1/> (2019-03-15)

Erixon, D. (2018). Turkiet plundrar syrisk staden Afrin – muslimska civilisationen måste ta ansvar för våldet. *Samtiden*, 21 mars.

<https://samtiden.nu/2018/03/turkiet-plundrar-syriska-staden-afrin/> (2019-03-15)

Ernius, A. (2018). Kritik mot att skolbarn fick vänta för muslimsk bön – ”fake news” enligt kommunalråd. *Samtiden*, 6 april.

<https://samtiden.nu/2018/04/kritik-skolbarn-vanta-muslimsk-bon-fake-news-kommunalrad/> (2019-03-15)

Omar, M. (2018). Även moderata muslimer hyllar det heliga kriget. *Samtiden*, 9 april.

<https://samtiden.nu/2018/04/moderata-muslim-tyllar-det-heliga-kriget-111/> (2019-03-15)

Ernius, A. (2018). Mellanösternspastor kritisk till imamföreläsning i kyrka: ”många muslimer vill sprida islam och sin ideologi. *Samtiden*, 19 april.

<https://samtiden.nu/2018/04/mellanosternspastor-kritisk-till-imamforelasning-i-kyrka-manga-muslim-tyll-sprida-islam-och-sin-ideologi/> (2019-03-15)

Eklund, L. (2018). Den muslimska slavjakten i Europa. *Samtiden*, 15 juni.

<https://samtiden.nu/2018/06/det-muslimska-slavjakten-i-europa/> (2019-03-15)

Larsson, L. (2018). Salafister uppmanar muslimer till att inte rösta. *Samtiden*, 27 juli.

<https://samtiden.nu/2018/07/salafister-uppmanar-muslim-tyll-att-inte-rosta/> (2019-03-15)

Person, R. (2018). Islamistiskt parti uppmanar muslimer i Sverige att inte rösta. *Samtiden*, 1 augusti.

<https://samtiden.nu/2018/08/islamistiskt-parti-uppmanar-muslimer-i-sverige-att-inte-rosta/> (2019-03-15)

Ernius, A. (2018). Stiftelse i uk: kristna asylsökare diskrimineras – ger bara put till muslimer. *Samtiden*, 1 augusti.

<https://samtiden.nu/2018/08/stiftelse-i-uk-kristna-asylsokare-diskrimineras-ger-bara-put-till-muslimer/> (2019-03-15)

Carlsson, T. (2018). Islamister uppmanar muslimer att bojkotta valet. *Samtiden*, 21 augusti.

<https://samtiden.nu/2018/08/islamister-uppmanar-muslimer-att-bojkotta-valet/> (2019-03-15)

Ernius, A. (2018). Fängelse i tre månader för Christina – ”straffbar missaktning mot muslimer”. *Samtiden*, 28 september.

<https://samtiden.nu/2018/09/hovrattsdom-fangelse-i-tre-manader-for-christina-straffbar-missaktning-mot-muslimer/> (2019-03-15)

Ernius, A. (2018). Det muslimska London – 423 nya moskéer och 100 shariadomstolar. *Samtiden*, 11 oktober.

<https://samtiden.nu/2018/10/det-muslimska-london-423-nya-moskeer-och-100-shariadomstolar/> (2019-03-15)

Sökord ”kristen” 7st artiklar

Pettersson, S. (2018). Kristendomen i Sverige äldre än vad man tidigare trott. *Samtiden*, 17 januari.

<https://samtiden.nu/2018/01/kristendomen-sverige-aldre-vad-man-tidigare-trott/> (2019-03-15)

Pettersson, S. (2018). Kristna martyrer finns också i dag. *Samtiden*, 10 maj.

<https://samtiden.nu/2018/05/kristna-martyrer-finns-ocksa-i-dag/> (2019-03-15)

Omar, M. (2018). När vänster blivit viktigare än kristendom i Svenska kyrkan. *Samtiden*, 20 maj.

<https://samtiden.nu/2018/05/nar-vanster-blivit-viktigare-an-kristendom-i-svenska-kyrkan/> (2019-03-15)

Ernius, A. (2018). Stiftelse i uk: kristna asylsökare diskrimineras – ger bara put till muslimer. *Samtiden*, 1 augusti.

<https://samtiden.nu/2018/08/stiftelse-i-uk-kristna-asylsokare-diskrimineras-ger-bara-put-till-muslimer/> (2019-03-15)

Pettersson, S. (2018). Självklart kan en kristen rösta på sd. *Samtiden*, 23 augusti.

<https://samtiden.nu/2018/08/sjalvklart-kan-en-kristen-rosta-pa-sd/> (2019-03-15)

Eklund, L. (2018). En kristen flyktingpolitik. *Samtiden*, 29 oktober.

<https://samtiden.nu/2018/10/en-kristen-flyktingpolitik/> (2019-03-15)

Omar, M. (2018). Kristna i väst uppvisar dåligt självförtroende. *Samtiden*, 6 november.

<https://samtiden.nu/2018/11/kristna-i-vast-uppvisar-daligt-sjalvfortroende/> (2019-03-15)

Litteratur

Tryckt litteratur

Berglund, Jenny (2013). *Swedish Religion Education: Objective but Marinated in Lutheran Protestantism?* The Finnish Society for the Study of Religion. Temenos Vol. 49 No. 2.

De los Reyes, Paulina, Molina, Irene & Mulinari, Diana (red.) (2002). *Maktens (o)lika förklädnader: kön, klass & etnicitet i det postkoloniala Sverige: en festskrift till Wuokko Knocke*. Stockholm: Atlas.

Larsen, Ann Kristin (2009). *Metod helt enkelt: en introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Malmö: Gleerup.

Gardell, Mattias (2010). *Islamofobi*. Stockholm: Leopard.

Gilhus, Ingvild Sælid & Mikaelsson, Lisbeth (2003). *Nya perspektiv på religion*. Stockholm: Natur och kultur.

Kittelmann Flensner, Karin (2015). *Religious education in contemporary pluralistic Sweden*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet, 2015.

Said, Edward W. (2000). *Orientalism*. [Ny utg.] Stockholm: Ordfront.

Sorgenfrei, Simon (2018). *Islam i Sverige: de första 1300 åren*. Bromma: Myndigheten för stöd till trossamfund.

Thurfjell, David (2015). *Det gudlösa folket: de postkristna svenskarna och religionen*. Stockholm: Molin & Sorgenfrei.

Widén, P. (2015). Kvalitativ textanalys. I: Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.). *Handbok i kvalitativ analys*. 2., utök. uppl. Stockholm: Liber, s. 176–193.

Digitalt

Alla bolag (u.å). *Koncern*.

<https://www.allabolag.se/5568736788/koncern> (aktiv 2019-04-24)

Axner, Marta (2015). *Representationer, stereotyper och nyhetsvärdering: rapport från mediananalys om representationer av muslimer i svenska nyheter*. Stockholm:

Diskrimineringsombudsmannen (DO)

<http://www.do.se/om-diskriminering/publikationer/representationer-stereotyper-och-nyhetsvardering/> (aktiv 2019-05-15)

Bäckström, Anders (2012) Att leva i en postsekulär tid – vad menas med det? *Svensk kyrkotidning*, 23, s. 433–437.

http://svenskyrkotidning.se/wpprod/wp-content/uploads/2012_23-artikel-backstrom.pdf (aktiv 2019-05-13)

Samtiden (u.å). *Om oss*.

<https://samtiden.nu/om-oss/> (aktiv 2019-04-24)

Offentliga tryck

SOU 2005:41. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering. *Bortom vi och dom: teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering: rapport.* <http://data.riksdagen.se/fil/b6c9ae6d-65e3-4f7d-bac8-8d3dc84b684f> (aktiv 2019-05-14)

SOU 2007:102. Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige. *Svenska nyhetsmedier och mänskliga rättigheter i Sverige: en översikt: rapport nr 1.* <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2008/01/sou-2007102> (aktiv 2019-05-14)